

JP „Komunalno Brčko“ d.o.o.
Brčko distrikt BiH

ЈП „Комунално Брчко“ д.о.о.
Брчко дистрикт БиХ

JP „Komunalno Brčko“ d.o.o.
Brčko distrikt BiH

Godišnji izvještaj o radu
za period 1.1. – 31.12.2023.

Februar 2024.

Godišnji izvještaj o radu Javnog preduzeća za komunalne djelatnosti „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH predstavlja vjerodostojan prikaz rezultata poslovanja Preduzeća ostvarenih za period januar – decembar 2023. poslovne godine.

Izvještaj obuhvata podatke o poslovanju četiri Radne jedinice preduzeća – Administracije, Elektrodistribucije, Vodovoda i kanalizacije i Čistoće.

SADRŽAJ

1.UVOD	5
1.1. Osnivanje preduzeća	6
1.2. Djelatnost preduzeća	6
1.3. Rukovodstvo preduzeća	6
2.ŠEMA ORGANIZACIONE STRUKTURE JP „KOMUNALNO BRČKO“	7
3.KORPORATIVNA KULTURA	8
4.INTEGRISANI SISTEM UPRAVLJANJA	9
4.1. Ciljevi kvaliteta za 2023. godinu	9
5.RJ ADMINISTRACIJA	11
6.LJUDSKI RESURSI	12
6.1. Briga za zaposlenike	13
6.2. Saradnja sa zajednicom	13
7.ODNOSI S KUPCIMA	14
8.RJ ELEKTRODISTRIBUCIJA	15
8.1. Nove cijene električne energije u primjeni od 1. marta 2023. godine	15
8.2. Bez promjene cijene električne energije za domaćinstva u 2024. godini	15
8.3. Realizacija projekata	16
8.4. Redovne aktivnosti RJ Elektrodistribucija	16
8.5. Bilans električne energije	18
9.RJ VODOVOD I KANALIZACIJA	24
9.1. Realizacija projekata	24
9.2. Redovne aktivnosti	26
9.2.1. Fabrika vode	26
9.2.2. Vodovodna mreža	27
9.2.3. Lokalni vodovodni sistemi pod upravom JP “Komunalno Brčko”	30
9.2.4. Mikrobiološki pregledi uzoraka vode	31
9.2.5. Kanalizaciona mreža	33
9.2.6. Javne česme	33
9.3. Vanredne aktivnosti	33
10.RJ ČISTOĆA	34
10.1. Realizacija projektnih aktivnosti	34
10.2. Prikupljanje i odvoz otpada	35
10.3. Održavanje gradske deponije	35
10.4. Održavanje javnih saobraćajnih i zelenih površina	36
10.5. Zbrinjavanje pasa i animalnog otpada	36
11.FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA ZA 2023. GODINU	38
11.1. Bilans uspjeha	38
11.1.1. Poslovni prihodi	39
11.1.2. Poslovni rashodi	40

11.1.3. Finansijski prihodi.....	48
11.1.4. Finansijski rashodi.....	48
11.1.5. Ostali prihodi.....	49
11.1.6. Ostali rashodi i gubici	49
11.2. Bilans stanja.....	52
11.2.1. Stalna sredstva i dugoročni plasmani	52
11.2.2. Tekuća sredstva.....	53
11.2.3. Odložena porezna sredstva	54
11.2.4. Kapital 54	
11.2.5. Dugoročna rezervisanja	55
11.2.6. Dugoročne obaveze.....	55
11.2.7. Kratkoročne obaveze	55
11.2.8. Pasivna vremenska razgraničenja.....	56
11.3. Izvještaj o novčanim tokovima	56
11.3.1. Upravljanje finansijskim rizicima	57
11.3.2. Izabrani finansijski podaci	58
11.3.3. Finansijski pokazatelji	59
11.3.4. Rentabilnost investiranog kapitala.....	62
11.3.5. Grafikoni.....	63
12.ZAKLJUČAK :	64

1. UVOD

U skladu sa Zakonom o javnim preduzećima Brčko distrikta BiH, Javno preduzeće “Komunalno Brčko” d.o.o. Brčko distrikt BiH dužno je da najmanje dva puta godišnje podnosi Skupštini Brčko distrikta BiH i Vladi Brčko distrikta BiH izvještaj o radu i finansijskom poslovanju javnog preduzeća.

Izvještaj o ostvarenim rezultatima poslovanja JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH za 2023. godinu obuhvaćeni su najznačajniji pokazatelji poslovanja, među kojima realizacija elektroenergetskog bilansa, obim proizvodnje i distribucije vode, količina prikupljenog i deponovanog otpada, održavanje i uređenje javnih i zelenih površina, kao i drugi relevantni podaci.

Osnovne djelatnosti preduzeća u izvještajnom periodu obavljane su na zadovoljavajući način.

JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH je u periodu 1.1.- 31.12.2023. godine ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 62.068.599 KM, ukupne rashode u iznosu od 61.997.895 KM, te ostvarilo neto dobit u iznosu od 70.704 KM, što je opširnije obrazloženo u dijelu izvještaja o finansijskim pokazateljima poslovanja preduzeća 2023. za godinu.

Prezentovane informacije u ovom izvještaju o poslovanju mogu poslužiti za realno i objektivno sagledavanje rezultata poslovanja za 2023. godinu, kao i za donošenje poslovnih odluka o poboljšanju rezultata poslovanja JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH u narednom periodu, a sve u cilju dugoročnog održivog poslovanja preduzeća.

Ovaj izvještaj, u sažetom izdanju, sačinjen je na osnovu izvještaja svih organizacionih jedinica u preduzeću, te su svi procesi opširnije opisani u zasebnim izvještajima sektora, službi, odjeljenja i radnih jedinica preduzeća.

Godišnji izvještaji i planovi poslovanja preduzeća, nakon usvajanja na Skupštini Brčko distrikta BiH, dostupni su zainteresovanim stranama i putem zvanične web stranice preduzeća komunalno.ba.

1.1. Osnivanje preduzeća

Javno preduzeće „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH osnovano je Odlukom Skupštine Brčko distrikta BiH broj: 0-02-022-81/07 od 26.06.2007. godine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj: 20/07, 21/07, 24/08.) i upisano u Registar kod Osnovnog suda Brčko distrikta BiH pod brojem: 096-0-Reg-07-000889 od 28.12.2007. godine. Preduzeće posluje od 01.01.2008. godine u skladu sa Odlukom o osnivanju i Zakonom o javnim preduzećima Brčko distrikta BiH.

1.2. Djelatnost preduzeća

Osnovne djelatnosti JP „Komunalno Brčko“ su distribucija, snabdijevanje i trgovina električnom energijom, proizvodnja i distribucija vode, prikupljanje, transport i deponovanje otpada, čije obavljanje je uređeno kroz organizacionu strukturu od četiri radne jedinice:

- ✓ RJ Elektrodistribucija,
- ✓ RJ Vodovod i kanalizacija,
- ✓ RJ Čistoća, i
- ✓ RJ Administracija.

1.3. Rukovodstvo preduzeća

Javnim preduzećem „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH upravlja Upravni odbor od pet članova, koji za svoj rad odgovara osnivaču – Skupštini Brčko distrikta BiH.

Skupština Brčko distrikta BiH je u Upravni odbor JP „Komunalno Brčko“ imenovala:

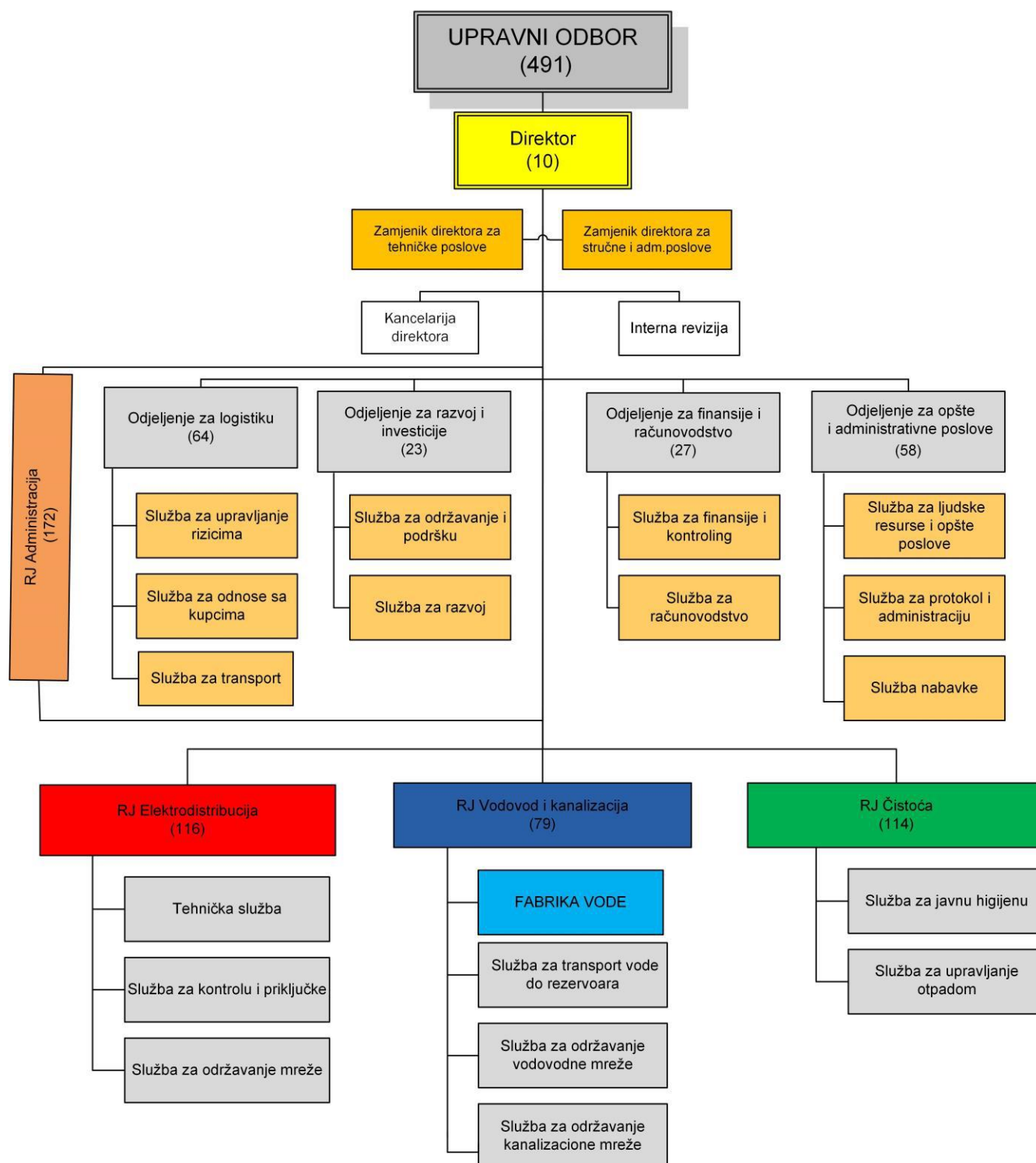
- ✓ Davora Ninića, predsjednik UO
- ✓ Dragana Tomića, potpredsjednik UO
- ✓ Mirsada Hasanbašića, član
- ✓ Muamera Ahmetspahića, član
- ✓ Sašu Vrkačevića, član.

U skladu sa odlukom, članovi Upravnog odbora imenovani su na period od četiri godine, počevši od dana imenovanja, uz mogućnost ponovnog imenovanja, s tim da isti članovi ne mogu biti imenovani više od dva puta uzastopno.

Upravni odbor Javnog preduzeća „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH ponovo je na mjesto direktora preduzeća 15. maja 2023. godine, za drugi uzastopni mandat, imenovao Kemala Atića.

Nakon izmjene Zakona o javnim preduzećima, JP „Komunalno Brčko“ bilo je u obavezi da izabere i dva zamjenika direktora. U izvještajnom periodu, funkciju zamjenika direktora za tehničke poslove obavljao je Luka Marić, a funkciju zamjenika direktora za stručne i administrativne poslove obavljao je Mićo Stevanović.

2. ŠEMA ORGANIZACIONE STRUKTURE JP „KOMUNALNO BRČKO“

3. KORPORATIVNA KULTURA

Misija JP „Komunalno Brčko“ - Naša misija je da pružamo usluge distribucije i snabdijevanja električnom energijom, proizvodnju i distribuciju vode, prikupljanje i odvodnju otpadnih voda, prikupljanje i deponovanje otpada te održavanje higijene javnih površina. Sve usluge su na nivou propisanog kvaliteta, maksimalno prilagođene zahtjevima korisnika. Poslujeimo transparentno, poštujući zakonske propise, primjenjujući najviše standarde u oblasti upravljanja poslovnim procesima i razvijamo partnerske odnose sa korisnicima naših usluga, institucijama, dobavljačima te ostalim zainteresovanim stranama.

Naša vizija - Želimo biti primjer uspješnog preduzeća koje pruža komunalne usluge u skladu sa najvišim standardima kvaliteta, ostvarujući zadovoljstvo kupaca, zaposlenih i šire društvene zajednice, te preduzeće koje stalno unapređuje procese rada i sistem poslovanja, integrišući pitanje zaštite životne sredine, brige za zaposlenike i posjetioce, te bezbjednost informacija u sve radne aktivnosti.

TEMELJNE VRIJEDNOSTI :

- **Profesionalnost** – u obavljanju poslova i zadataka zaposlenici postupaju ispravno, pravedno i nepristrasno, te savjesno i odgovorno, u skladu sa najvišim profesionalnim standardima, propisima i rokovima, izgrađujući pri tome odnose međusobnog povjerenja i saradnje;
- **Usmjerenost na kupce** – prepoznavamo potrebe naših kupaca, te doprinosimo ostvarivanju njihovih ciljeva, nudeći im visoko-kvalitetnu uslugu;
- **Ekološka osviještenost** – temelje za buduće generacije gradimo zajedno sa lokalnom zajednicom, pri tome omogućavajući zaštitu životne sredine, poboljšanje kvaliteta života zajednice u kojoj poslujeimo, kao i održivi razvoj;
- **Timski rad** – pružanje kvalitetne usluge i stvaranje novih vrijednosti za širu zajednicu, rezultat je timskog rada. Zajedničkim djelovanjem pridonosimo razvoju preduzeća, uz potpuno uvažavanje individualnosti svakog pojedinog zaposlenika, kao i posebnosti okruženja u kojem poslujeimo;
- **Lični razvoj** – svaki naš zaposlenik posjeduje potencijal i na nama je da omogućimo potpuni razvoj vještina i stručnih znanja koje posjeduje. Posebno cijenimo i podstičemo razvoj naših ljudskih potencijala u cilju stvaranja dodatne vrijednosti za svakoga od njih ponaosob, kao i preduzeća u cjelini.
- **Odgovornost i posvećenost** - svaki naš zaposlenik odgovorno pristupa svakom zadatku, te daje maksimum u postizanju najboljih rezultata i ostvarenju postavljenih ciljeva.

STRATEŠKI CILJEVI :

- **Finansijska samoodrživost** preduzeća po svim djelatnostima,
- **Kvalitetna usluga**, u skladu sa zahtjevima kupaca i važeće legislative,
- **Materijalno-tehnička opremljenost** preduzeća u skladu sa potrebama i zahtjevima poslovnih procesa,
- **Vodeći snabdjevač električnom energijom** kupaca u Brčko distriktu BiH,
- **Povećani kapaciteti i kompetencije** preduzeća za obavljanje komunalne djelatnosti,
- **Održani i unaprijeđeni sistemi upravljanja,**
- **Efikasno upravljanje ljudskim resursima.**

4. INTEGRISANI SISTEM UPRAVLJANJA

JP „Komunalno Brčko“ posluje poštujući i primjenjujući zahtjeve Sistema upravljanja kvalitetom u skladu sa međunarodnim standardom ISO 9001:2015, zatim Sistema upravljanja okolinom u skladu sa ISO 14001:2015, Sistema upravljanja zaštitom i bezbjednošću na radu u skladu sa OH&S 45001:2018 i u skladu sa Sistemom upravljanja sigurnošću informacija u skladu sa ISO 27001:2013, koji su integrisani u jedinstven sistem upravljanja.

Ciljevi i planirani rezultati u svim segmentima poslovanja preduzeća realizovani su uz poštovanje definisane Politike kvaliteta, Politike zaštite životne sredine, OH&S politike i Politike sigurnosti informacija, koje su javnosti dostupne na internet stranici preduzeća komunalno.ba, te u svim objektima preduzeća vidno istaknute.

U 2023. godini u preduzeću su realizovani interni auditi, preispitivanja upravljačkih sistema od strane rukovodstva, nadzorni eksterni auditi, te dva resertifikacijska audita – Sistema upravljanja kvalitetom i Sistema upravljanja sigurnošću informacija. Oba eksterna resertifikacijska audita su bila pozitivno ocijenjena, te su preduzeću od strane ovlaštene sertifikacijske kuće produženi sertifikati za ove međunarodne standarde na još tri godine.

4.1. Ciljevi kvaliteta za 2023. godinu

Ciljevi kvaliteta za 2023. godinu su usvojeni kada i Plan poslovanja preduzeća, s obzirom da su sastavni dio Plana.

Ciljevi i njihovo ostvarenje zaključno sa 31.12.2023. godine, dati su u tabelarnom prikazu:

R.BR.	CILJ	ODGOVORNO LICE ZA REALIZACIJU	ROK ZA REALIZACIJU	REALIZACIJA U IZVJEŠTAJNOM PER.
1.	Smanjenje gubitaka električne energije na nivo 9,8%	šef Službe za kontrolu i priključke	31.12.2023.	Cilj nije ostvaren Gubici električne energije iznose 10,12%
2.	Očitavanje krajnjih kupaca u procentu većem od 99%	šef Službe za kontrolu i priključke	31.12.2023.	Cilj ostvaren Očitano 99,96% kupaca
3.	Stavljanje pod daljinski nadzor za očitavanje preostale kupce koji imaju poluindirektno brojilo i veći broj kupaca iz kategorije 0,4 kV-ostala potrošnja	šef Službe za kontrolu i priključke	31.12.2023.	Cilj ostvaren
4.	Ostvariti procent naplate svih usluga od 97% (97,50% naplata električne energije, 94,50 % naplata vode i 93% naplata usluge odvoza smeća), po tekućoj fakturisanj	pomoćnik direktora za logistiku pomoćnik direktora za finansije	31.12.2023.	Cilj ostvaren Naplata za 2023. godinu je ostvarena u iznosu od 97,78% (isporuka električne energije 98,20%, isporuka vode 95,40%, odvoz smeća 93,50%).

	realizaciji Naplata akumuliranih potraživanja iz prethodnih godina u iznosu 450.000 KM			Naplaćeno je 1.090.000 KM potraživanja iz prethodnog perioda i to 1.000.000 KM za el. energiju; 50.000KM za vodu i 40.000 KM za odvoz smeća.
5.	95% primljenih zahtjeva i reklamacija riješeno u definisanim rokovima	šef Sektora za priključke i reklamacije, šefovi RJ	31.12.2023.	Cilj ostvaren Riješeno 95,51% zahtjeva (Administracija 98,14%, Elektrodistribucija 94,29; Vodovod i kanalizacija 94,79%, Odvoz i deponovanje otpada 95,73%)
6.	Ostvarena prosječna ocjena zadovoljstva kupaca 3,9 u sistemu od 1-5	šef Sektora za priključke i reklamacije, šefovi RJ	31.12.2023.	Cilj ostvaren Prosječna ocjena zadovoljstva kupaca iznosi 4,26
7.	Obezbjediti bolji finansijski rezultat po RJ Čistoća za 5% u odnosu na 2022. godinu	Šef RJ Čistoća	31.12.2023.	Cilj nije ostvaren 31.12.22=- 281.174 KM; 31.12.2023.= -497.633 KM
8.	Resertifikovano preduzeće za Sistem upravljanja zaštitom okoline u skladu sa ISO 14001:2015	menadžer kvaliteta	31.12.2023.	Resertifikacija obavljena u januaru 2024. godine.

5. RJ ADMINISTRACIJA

Radna jedinica Administracija jedna je od četiri radne jedinice u Preduzeću koja svojim ciljevima, aktivnostima i radnim zadacima nastoji da održava i unapređuje kvalitetan odnos sa kupcima, a ujedno je i podrška u radu ostalim radnim jedinicama.

Djelatnost Radne jedinice Administracija obavlja se kroz Kancelariju direktora i četiri odjeljenja:

- Odjeljenje za opšte i administrativne poslove,
- Odjeljenje za finansije i računovodstvo,
- Odjeljenje za logistiku i
- Odjeljenje za razvoj i investicije.

Kancelarija direktora pruža podršku u radu Upravnom odboru i direktoru Preduzeća kroz pripremu i koordinaciju aktivnosti, praćenje realizacije odluka najvišeg rukovodstva, te pripremu planova i izvještaja za efikasno upravljanje Preduzećem. Iz Kancelarije direktora se iniciraju i realizuju kontrole i interne revizije svih segmenata poslovanja Preduzeća, kao i aktivnosti koje su usmjerene na izgradnju kvalitetnih odnosa sa javnošću i stvaranje prepoznatljivog i pozitivnog imidža Preduzeća u javnosti.

Odjeljenje za opšte i administrativne poslove upravlja ljudskim resursima, provodi postupke javnih nabavki, brine o kancelarijskom poslovanju i tokovima dokumentacije u Preduzeću, te o tehničkom i fizičkom obezbjeđenju imovine i lica u Preduzeću. U sastavu Odjeljenja su Služba za ljudske resurse i opšte poslove, Služba za protokol i administraciju i Služba nabavke.

Odjeljenje za finansije i računovodstvo provodi finansijsku politiku Preduzeća, upravlja novčanim tokovima, primjenjuje računovodstvene standarde i priprema finansijske analize i izvještaje. U sastavu Odjeljenja su Služba za finansije i kontroling i Služba za računovodstvo.

Odjeljenje za logistiku je kroz svoje aktivnosti usmjereno na saradnju, komunikaciju i stalno unapređenje odnosa s kupcima, te pozicioniranje imidža Preduzeća u javnosti i zaštitu na radu. U okviru Odjeljenja organizovane su Služba za odnose s kupcima, Služba za upravljanje rizicima i Služba za transport.

Odjeljenje za razvoj i investicije se kroz svoje aktivnosti bavi održavanjem integrisanog sistema upravljanja, upravljanjem projektima, održavanjem opreme, vozila i objekata Preduzeća. Odjeljenje aktivnosti provodi kroz Službu za razvoj i Službu za održavanje i podršku.

6. LJUDSKI RESURSI

U poslovnom okruženju, u kojem su tehnologije i informacije svima dostupne, preduzeća svoju konkurentsku prednost mogu graditi samo na jednom resursu - svojim zaposlenicima, njihovim sposobnostima, znanjima i motivaciji.

Imajući u vidu da unapređenje organizacione strukture preduzeća i razvoj kadrova predstavlja okvir za povećanje efikasnosti u cilju pružanja kvalitetnijih usluga i ostvarenju principa usmjerenosti preduzeća prema korisnicima, **razvoj ljudskih resursa** je identifikovan kao strateško usmjerenja.

U okviru redovnih aktivnosti, Služba za ljudske resurse i opšte poslove uredno je vodila matičnu evidenciju zaposlenih po svim osnovama (određeno, neodređeno, pripravnčki staž, praksa i dr.), te realizovala sve planske aktivnosti iz oblasti radno – pravnih odnosa.

Jedan od osnovnih zahtjeva sistema kvaliteta je stručnost i osposobljenost zaposlenika za obavljanje radnih zadataka, rukovanje opremom, obavljanje procesnih aktivnosti, kontrolu kvaliteta proizvoda i procesa u skladu sa zahtjevima radnog mjesta i poslovnih proces. Stručno osposobljavanje zaposlenih realizovano je u skladu sa:

- ✓ Planom stručnog usavršavanja i osposobljavanja zaposlenih,
- ✓ Vanplanskom edukacijom
- ✓ Internom edukacijom.

Tokom 2023. godine zaposlenici preduzeća učestvovali su u 14 eksternih edukacija.

Naziv edukacije	Vrsta edukacije
Konferencija "Vodovodni i kanalizacioni sistemi 2023"	eksterna
Identity with Windows Server 2016	eksterna
Nabavka putem međunarodnih finansijskih institucija Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), Evropske investicijske banke (EIB) i Svjetske banke (WB)	eksterna
Budvanski pravnički dani	eksterna
Gubici vode u sistemu javnog vodosnabdjevanja	eksterna
Razvoj efikasnog timskog rada kroz sistemsko razmišljanje i percepciju	eksterna
PDV prijave i E- evidencije	eksterna
Upravljanje poslovnim knjigama u finansijama i računovodstvu	eksterna
Kvalitet električne energije i prenaponska zaštita	eksterna
E- Potpisivanje prijava i nova pravila za e-KUF/KIF	eksterna
44. Međunarodna konferencija Vodovod i kanalizacija	eksterna
Novine u praksi javnih nabavki u BiH - Smjernice za pravilnu primjenu ZJN i podzakonskih akata	eksterna
IT Infrastructure Days 2023	eksterna
Obuka radnika za sigurno rukovanje građevinskim mašinama	eksterna

Važećom sistematizacijom radnih mjesta, u JP „Komunalno Brčko“, predviđen je ukupno 491 izvršilac, dok je na **dan 31.12.2023.** godine u Preduzeću zaposleno 443 lica, od čega je 422 na neodređeno i 21 na određeno vrijeme.

Nacionalna struktura	Bošnjaci	Srbi	Hrvati	Ostali	Ukupno
Godina					
2019.	207	194	62	7	470
2020.	202	188	61	7	458
2021.	191	180	58	7	436
2022.	198	182	56	6	442
2023.	204	178	56	5	443

U 2023. godini realizovan je Program poslovne orijentacije za sve nove zaposlenike. Prethodno je realizovana konkursna procedura za 28 radnih pozicija, od toga osam na određeno i 20 na neodređeno radno vrijeme.

6.1. Briga za zaposlenike

Svjesni negativnih posljedica koje su inflacija i globalna ekonomska kretanja imala na primanja zaposlenika, JP „Komunalno Brčko“ je u decembru 2023. godine isplatilo jednokratnu novčanu pomoć u iznosu od po 400 KM svim zaposlenicima čija osnovna plata ne prelazi iznos od 1.200 KM. Na prijedlog direktora Kemala Atića, Upravni odbor preduzeća je donio odluku o isplati jednokratne pomoći, s ciljem ublažavanja posljedica rasta potrošačkih cijena i troškova života. Isplata pomoći realizovana je iz vlastitih sredstava, a obuhvatila je 335 radnika.

Prethodno je svim radnicima povećana plata za jedan koeficijent, što je linearno povećanje od 285 KM za sve zaposlenike.

Takođe, kao vid brige za zaposlenike, 235 djece uzrasta do 12 godina, čiji su roditelji/staratelji zaposlenici JP „Komunalno Brčko“, dobilo je novogodišnje paketiće, uz prigodan prateći program. U 2023. godini 14 zaposlenika ispunilo je uslove za odlazak u penziju, te su im uručeni poklon bonovi, a svim ženama zaposlenim u preduzeću uručene su poklon bon kartice povodom Dana žena.

6.2. Saradnja sa zajednicom

Preduzeće je u 2023. godini nastavilo višegodišnju saradnju sa Pravosudnom komisijom Brčko distrikta BiH na realizaciji programa “Rad za opšte dobro na slobodi”, prilikom koje osuđenici kaznu zatvora mijenju radom za opšte dobro na slobodi, a takvih slučajeva je u 2023. godini bilo pet.

U školskoj 2022/2023. godini 18 učenika JU Poljoprivredne i medicinske škole obavilo je praksu u JP “Komunalno Brčko”, čemu je prethodio ugovor o obavljanju prakse sa ovom javnom ustanovom.

7. ODNOSI S KUPCIMA

Kupci i korisnici usluga JP „Komunalno Brčko“ su u periodu od 1.1. – 31.12.2023. godine ostvarili 31.583 pojedinačnih kontakata sa Službom za odnose s kupcima, kroz više kanala komunikacije – pozivom, lično, kroz zahtjeve i dr. Putem besplatne info linije 0800 505 07 kupci su ostvarili kontakt sa Pozivnim centrom kroz 16.197 poziva, uputivši reklamacije, žalbe, pitanja, zahtjeve ili pohvale za rad preduzeća. Najčešće postavljena pitanja, upućena putem besplatne info linije, bila su o uslugama preduzeća, cjenovniku, radnom vremenu blagajne, odvozu kućnog opada, vodosnabdijevanju, prekidu u napajanju električnom energijom, subvencijama, javnoj rasvjeti i drugim servisnim informacijama. Sektor za priključke i reklamacije evidentirao je 9.289 zahtjeva, te ostali zaposlenici u okviru Službe za odnose s kupcima 6.097 zahtjeva, informacija ili reklamacije.

95,51% primljenih zahtjeva i reklamacija riješeno je u definisanim rokovima: 94,29% riješenih zahtjeva-reklamacija za RJ „Elektro distribucija“, 94,79% riješenih zahtjeva-reklamacija za RJ „Vodovod i kanalizaciju“, 95,73 % riješenih zahtjeva-reklamacije za RJ „Čistoća“ i 98,14% riješenih zahtjeva-reklamacija iz oblasti poslova RJ „Administracija“.

Prema pokazateljima godišnjeg izvještaja Službe za odnose s kupcima i fakturisanju realizaciji za period 1.1.-31.12.2023., a naplaćenju za period 1.2.2023-31.1.2024. godine, sa osvrtom na dio naplaćene realizacije iz prethodnih godina, ostvarena je naplata svih usluga sa 99,47% (99,96% naplata električne energije, 96,91% naplata vode i 94,53% naplata usluge odvoza smeća).

U ovim procentima prikazana je i naplata dugovanja iz prethodnih godina u iznosu od: 1.090.000,00 KM i to: 1.000.000,00 KM za električnu energiju, 50.000,00 KM za isporučenu vodu i 40.000,00KM za izvršene usluge odvoza smeća. Ako ova naplaćena dugovanja iz prethodnih godina izuzmemo iz ukupne naplate za 2023. godinu, realna naplata je ostvarena sa 97,78%: 98,20 naplata električne energije, 95,40% naplata vode i 93,50% naplata usluga odvoza smeća.

Pokretanje prinudnih mjera naplate doprinijelo je ostvarenju planiranih procenata naplate svih usluga, te i značajnoj naplati dijela potraživanja iz prethodnih godina. Primjenjene su sljedeće mjere prinudne naplate:

- ✓ Izdato 4.757 naloga za isključenje električne energije zbog duga
- ✓ Isključena 362 kupca sa elektrodistributivne mreže
- ✓ Izdate 1.052 opomene pred isključenje i tužbu za neplaćanje vode
- ✓ Izdato 527 naloga za domaćinstva za isključenje sa vodovodne mreže zbog neizmirenja računa po osnovu isporučene usluge vode
- ✓ Izdato 1.886 opomena pred tužbu za neplaćanje usluge odvoza smeća
- ✓ Tuženo 996 kupca radi naplate duga za smeće
- ✓ Tuženo 488 kupaca radi naplate duga za vodu
- ✓ Tužen 1 kupac radi naplate duga za električnu energiju.

Kupcima omogućavamo i plaćanje duga na rate, te je u izvještajnom periodu potpisano 187 ugovora o otplati duga na rate, što je za devet manjeu odnosu na 2022. godinu, i to 143 ugovora o otplati duga za električnu energiju u vrijednosti od 307.774,78 KM, 28 ugovora o otplati duga za vodu u vrijednosti od 27.001,04 KM, te 16 ugovora o otplati duga za usluge odvoza smeća u vrijednosti od 8.653,65 KM.

Na šalterima blagajne u izvještajnom periodu naplaćeni su računi u vrijednosti od 26.771.016,42 KM, od toga na šalterima blagajne u Brčkom naplaćeno je 24.263.808,32 KM, u Gornjem Rahiću 1.708.178,61 KM i na šalteru blagajne u Seonjacima 799.119,49 KM.

8. RJ ELEKTRODISTRIBUCIJA

Osnovni zadatak Radne jedinice Elektrodistribucija je isporuka kvalitetne električne energije za više od 36.000 kupaca koje električnom energijom snabdijeva JP „Komunalno Brčko“. Elektrodistribucija obezbjeđuje godišnju isporuku oko 280 GWh električne energije, te upravlja i održava elektromrežu koju čini 100 km dalekovoda 35 kV, 410 km dalekovoda 10 kV, osam čvornih trafo stanica 35/10 kV i 480 trafo stanica 10(20)/0,4 kV.

Radna jedinica Elektrodistribucija organizovana je kroz rad sljedećih službi:

- Tehnička služba,
- Služba za održavanje mreže, i
- Služba za kontrolu i priključke.

8.1. Nove cijene električne energije u primjeni od 1. marta 2023. godine

Državna regulatorna agencija za električnu energiju (DERK) donijela je u februaru 2023. godine odluke o povećanju cijena za snabdijevanje električnom energijom u Brčko distriktu BiH, sa početkom primjene od 1. marta 2023. godine, o čemu je javnosti saopšteno sljedeće:

„Na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 16. februara 2023. godine u Tuzli, donesene su odluke o tarifama za distribuciju i snabdijevanje električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu BiH, koje će se primjenjivati od 1. marta 2023. godine. Javna rasprava u ovom tarifnom postupku održana je 30. januara 2023. godine u Brčkom.

Prosječna cijena električne energije za kupce koji se snabdijevaju u okviru univerzalne usluge povećana je 26,36%, te za domaćinstva iznosi 19,75 feninga/kWh, a za ostalu potrošnju, odnosno komercijalne kupce priključene na napon 0,4 kV i čija godišnja potrošnja ne prelazi 35.000 kWh, iznosi 21,69 feninga/kWh.

Prosječna tarifa za distribuciju električne energije povećana je 5,03% i iznosi 5,85 feninga/kWh. Ove promjene cijena uzrokovane su povećanjem nabavne cijene električne energije, koja je za 33,6% veća u odnosu na cijenu za 2022. godinu, što je posljedica energetske krize na globalnom i regionalnom nivou. U cilju ublažavanja finansijskih posljedica zbog povećanja nabavne cijene izjednačeni su sezonski tarifni stavovi.

Pri donošenju odluka, DERK je imao u vidu mjere Vlade Brčko Distrikta BiH kojim se ugroženim kupcima subvencionira dio troškova za utrošenu električnu energiju, čime je obuhvaćeno preko 37% domaćinstava, te mogućnosti drugih vidova pomoći u skladu sa praksom prisutnoj u zemljama regije i Evrope tokom aktuelne energetske krize,“ saopšteno je tada iz DERK-a.

8.2. Bez promjene cijene električne energije za domaćinstva u 2024. godini

Direktor JP „Komunalno Brčko“ Kemal Atić obavijestio je članove Skupštine Brčko distrikta BiH na redovnoj sjednici održanoj 21. decembra 2023. godine, kao i zainteresovanu javnost, da će cijena električne energije za domaćinstva ostati nepromijenjena u 2024. godini. Direktor Atić je obrazložio da su duži period vođeni intenzivni razgovori sa JP „Elektroprivreda“ BiH, MHE „Elektroprivreda“ RS i JP „Elektroprivreda“ HZHB, te su dobijena relevantna saznanja o kretanju cijena na domaćem i svjetskom tržištu, kao i mogućnostima navedenih preduzeća da vrše isporuku električne energije

Brčko distriktu BiH. Nakon provedene procedure javne nabave, krajem novembra 2023. godine potpisan je ugovor sa MHE „Elektroprivreda“ RS za isporuku električne energije, kojim je utvrđena cijena električne energije od 65 EUR/MWh, te je nepromijenjena u odnosu na nabavnu cijenu iz 2023. godine.

Odlukom Državne regulatorne agencije za električnu energiju (DERK) došlo je do povećanja zavisnog troška balansiranja, što u konačnici utiče na povećanje ukupne cijene snabdijevanja Brčko distrikta BiH za 0,5 %. Navedeno povećanje nabavne cijene neće za posljedicu imati pokretanje zahtjeva za tarifni postupak za promjenu tarifa za krajnje kupce koje određuje DERK (domaćinstva i ostala potrošnja na 0,4 kV naponu), tako da je cijena električne energije za domaćinstva za 2024. godinu ostala nepromijenjena u odnosu na cijenu u 2023. godini. Planirano je neznatno povećanje tarifa za industrijske kupce i javnu rasvjetu u iznosu od 1,5 % - 2 %, a koje po zakonu donosi Upravni odbor preduzeća.

8.3. Realizacija projekata

Povezane ČTS Brčko I i Brčko III

Tokom septembra 2023. godine započeli su radovi na izgradnji 35 kV kablovskog voda od čvorne trafostanice ČTS 35/10 kV Brčko I u Bijeljinskoj ulici do čvorne trafostanice ČTS 35/10 kV Brčko III u Kolobari, sa pripadajućim optičkim vodom.

Ovaj značajan projekat, u ukupnoj dužini oko četiri kilometra, obezbijediće pouzdano i sigurno napajanje električnom energijom velikog broja krajnjih kupaca, prvenstveno u užem gradskom jezgru. Zbog same pozicije navedenih čvornih trafostanica, trasa 35 kV kablovskog voda išla je kroz užu gradsku zonu što je zahtijevalo veoma složene građevinske i elektromontažne radove.

Radovi na povezivanju ova dva elektroenergetska objekta okončani su u decembru 2023. godine, u ugovorenom roku, te sanirane i sve javne površine koje su oštećene tokom izvođenja radova. Projekat je realizovan sredstvima granta Vlade Brčko distrikta BiH u vrijednosti od 987.850,00 KM bez PDV.

Nova trafostanica u Maoči

U cilju podizanja na viši nivo kvaliteta snabdijevanja električnom energijom dijela naselja Maoča, kao i poboljšanja naponskih prilika, tokom septembra i oktobra 2023. godine instalirana je nova trafostanica BSTS 10(20)/0,4 kV 250 kVA „Maoča 8“. Takođe, u okviru ovih poslova, postavljen je i priključni 10 kV kabal, kao i niskonaponski rasplet. Vrijednost investicije iznosila je 75.000 KM i u cijelosti je finansirana sredstvima budžeta Brčko distrikta BiH, koja su kao grant dodijeljena JP „Komunalno Brčko“.

8.4. Redovne aktivnosti RJ Elektro distribucija

RJ Elektro distribucija je u 2023. godini obezbijedila efikasan distributivni sistem za isporuku električne energije krajnjim kupcima u Brčko distriktu BiH, te sigurno i pouzdano snabdijevanje električnom energijom propisanog kvaliteta.

Sve čvorne trafostanice prenosnog odnosa 35/10 kV remontovane su od jula do oktobra 2023. godine. Remonti se provode svake godine sa ciljem podizanja pogonske spremnosti čvornih

trafostanica na viši nivo, ali i radi kontinuiranog, planskog i sistemskog održavanja ovih najznačajnijih i najvećih elektroenergetskih objekata u sistemu brčanske elektrodistribucije.

Realizovane su i sljedeće aktivnosti:

- ✓ Kontinuirano praćenje elektroenergetskog bilansa i distributivnih gubitaka
- ✓ Aktivnosti po Operativnom planu za smanjenje gubitaka električne energije
- ✓ Održavanje, izgradnja i rekonstrukcija elektroenergetskih objekata
- ✓ Priključenje novih kupaca na distributivnu mrežu
- ✓ Učešće u radnim grupama za izradu Zakona o obnovljivim izvorima energije Brčko distrikta BiH
- ✓ Saradnja sa Državnom regulatornom komisijom za električnu energiju (DERK) - proveden regulatorni nadzor, dodijeljena licenca za obavljanje djelatnosti trgovine i snabdijevanja električnom energijom, provedeni tarifni postupci i dr.
- ✓ Učešće u radnim grupama za izradu Zakona o električnoj energiji i Zakona o obnovljivim izvorima električne energije Brčko distrikta BiH, učešće u drugim radnim grupama, treninzima, radionicama i online seminarima u organizaciji USAID-a.

U 2023. godini, za potrebe konzuma na teritoriji Brčko distrikta BiH, nabavljeno je 277.836.036 kWh električne energije, što je za 2,46% manje u odnosu na 2022. godinu, kada je nabavljeno 284.847.707 kWh. Krajnjim kupcima je isporučeno ukupno 249.706.635 kWh električne energije uz ostvarene gubitke u distribuciji u relativnom iznosu od 10,12 %.

Godina	Gubici električne energije u %
2008.	19,87
2009.	16,99
2010.	15,12
2011.	14,39
2012.	14,24
2013.	13,06
2014.	13,39
2015.	13,08
2016.	12,38
2017.	11,39
2018.	11,23
2019.	10,72
2020.	10,65
2021.	10,90
2022.	9,78
2023.	10,12

Kadrovska popunjenost RJ Elektrodistribucije u 2023. godini nije u skladu sa važećom sistematizacijom, odnosno postoji dosta nepopunjenih pozicija, u prvom redu nedovoljna kadrovska popunjenost pozicija inženjera elektrotehnike, VKV i KV elektromontera. Suočeni smo sa problemom odlaska stručnog kadra elektrostruke zbog napuštanja preduzeća, odlaska radnika u penziju i na plaćeno odsustvo. Zbog svega navedenog, u narednom periodu neophodno je kadrovsko popunjavanje upražnjenih radnih mjesta i stvaranja boljih uslova rada, kroz novo finansijsko vrednovanje rada stručnog kadra deficitarne elektrostruke, da bi bio zaustavljen negativan trend odliva stručne radne snage, a u cilju poboljšanja kvaliteta rada, što implicira ostvarenju očekivanog finansijskog rezultata RJ Elektrodistribucija.

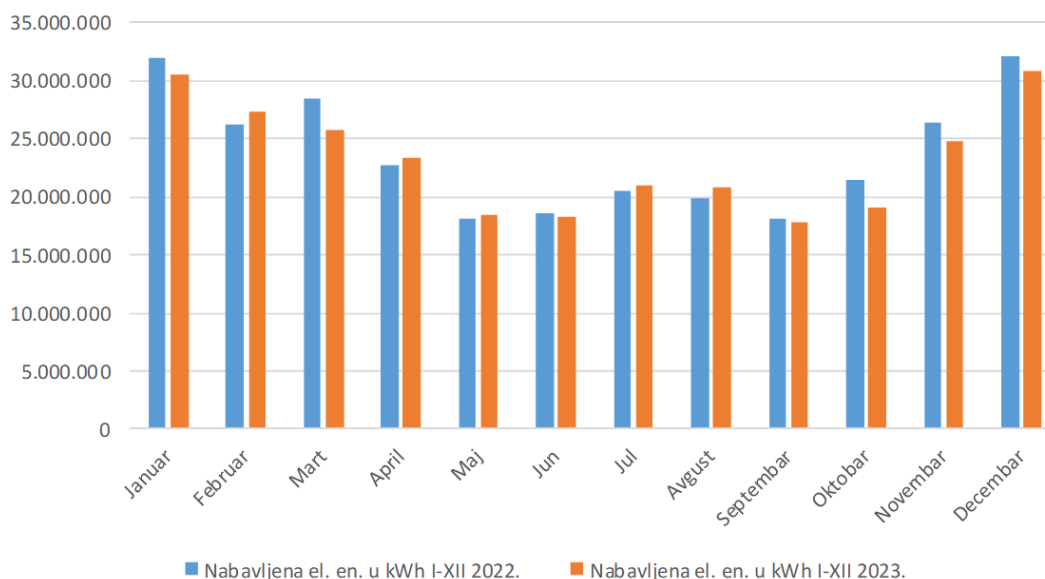
8.5. Bilans električne energije

Nabavka električne energije u 2023. godini, kako je već navedeno, vršena je od MH “Elektroprivreda RS” a.d. Trebinje. Nabavljeno je ukupno 277.836.036 kWh električne energije, kupcima je isporučeno 249.706.635 kWh električne energije uz ukupno ostvarene gubitke u distributivnoj mreži u apsolutnom iznosu od 28.129.401 kWh ili u relativnom iznosu od 10,12 %. U 2023. godini došlo je do smanjenja nabavke električne energije u odnosu na 2022. godinu za 2,46 %, odnosno nabavljeno je 277.836.036 kWh električne energije.

Pregled preuzetih količina električne energije sa prenosne mreže u periodu januar - decembar 2022. i 2023. godine dat je u sljedećoj tabeli, uz grafički prikaz:

Mjesec	Nabavljena električna energija u kWh	
	I-XII 2022.	I-XII 2023.
Januar	31.996.988	30.553.936
Februar	26.201.543	27.343.361
Mart	28.488.143	25.727.961
April	22.710.838	23.324.536
Maj	18.182.014	18.397.981
Jun	18.654.317	18.331.478
Jul	20.549.083	20.924.802
Avgust	19.932.705	20.761.341
Septembar	18.125.116	17.723.970
Oktobar	21.399.810	19.088.365
Novembar	26.441.446	24.794.901
Decembar	32.165.704	30.863.404
UKUPNO	284.847.707	277.836.036

Grafički prikaz odnosa nabavljene el. en. u 2022. i 2023. godini

Prosječna nabavna cijena električne energije u 2023. godini iznosila je 14,5044 pf/kWh, sa ostvarenim godišnjim troškom u iznosu od 40.298.450 KM, dok su mjesečni troškovi ostvareni po osnovu nabavke električne energije prikazani sljedećom tabelom:

Mjesec	Vrijednost nabavljene električne energije u KM (bez PDV-a)	Nabavljene količine električne energije u kWh	Prosječna nabavna cijena električne energije u pf/kWh
Januar	4.431.665	30.553.936	14,5044
Februar	3.965.990	27.343.361	14,5044
Mart	3.731.686	25.727.961	14,5044
April	3.383.084	23.324.536	14,5044
Maj	2.668.517	18.397.981	14,5044
Jun	2.658.871	18.331.478	14,5044
Jul	3.035.017	20.924.802	14,5044
Avgust	3.011.308	20.761.341	14,5044
Septembar	2.570.756	17.723.970	14,5044
Oktobar	2.768.653	19.088.365	14,5044
Novembar	3.596.352	24.794.901	14,5044
Decembar	4.476.552	30863404	14,5044
Ukupno	40.298.450	277.836.036	14,5044

Realizacija

U 2023. godini isporučeno je ukupno 249.706.635 kWh električne energije, što je za 2,84 % manje u odnosu na realizaciju u 2022.godini gdje je isporučeno 256.996.107 kWh. Isporuka električne energije po kategorijama potrošnje data je u narednoj tabeli:

2023.	Potr. na 35 kV [kWh]	Potr. na 10 kV [kWh]	Ost. potr. na 0,4 kV [kWh]	Javna rasvjeta [kWh]	Domaćinstva [kWh]	Neovlaštena potrošnja i korekcije [kWh]	Ukupno [kWh]
Januar	1.039.500	3.590.172	5.050.724	1.127.995	15.637.710	24.877	26.470.978
Februar	136.500	3.696.114	4.808.699	900.898	15.318.986	3.318	24.864.515
Mart	126.000	3.658.387	4.599.541	860.658	12.235.838	1.097.347	22.577.771
April	115.500	3.347.972	4.025.179	903.653	12.858.479	9.481	21.260.264
Maj	136.500	2.898.636	3.623.980	670.224	9.363.639	3.018	16.695.997
Jun	987.000	3.475.358	3.985.288	603.440	7.999.686	4.033	17.054.805
Jul	1.081.500	3.862.939	4.450.565	595.026	9.369.126	-233.285	19.125.871
Avgust	829.500	4.171.377	4.354.748	681.306	9.415.714	238	19.452.883
Sept.	126.000	3.975.596	3.895.616	788.960	7.952.096	-4.339	16.733.929
Oktobar	115.500	3.638.205	3.711.144	933.449	8.512.003	-70.485	16.839.816
Novem.	126.000	3.913.083	4.378.873	1.027.503	12.022.052	63.336	21.530.847
Decem.	157.500	4.093.663	5.315.857	1.160.300	16.373.594	-1955	27.098.959
Ukupno	4.977.000	44.321.502	52.200.214	10.253.412	137.058.923	895.584	249.706.635

Učešća pojedinih kategorija potrošnje u ukupnoj realizaciji električne energije za 2023. godinu, izraženo u procentima, prikazuje sljedeća tabela:

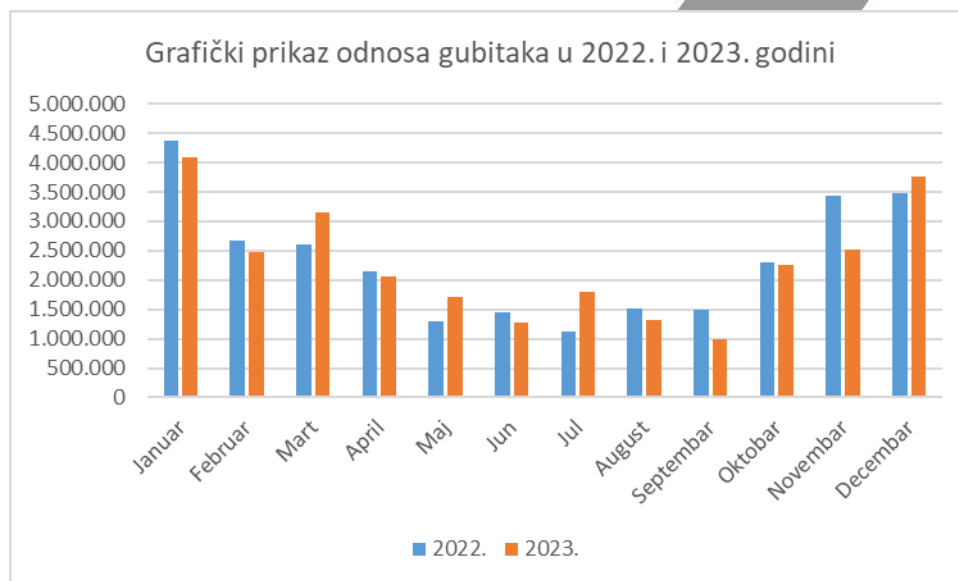
Kategorija potrošnje	Potr. na 35 kV	Potr. na 10 kV	Ost. potr. na 0,4 kV	Javna rasvjeta	Domaćinstva
Učešće u realizaciji (%)	1,99	17,75	20,90	4,11	54,89

Gubici

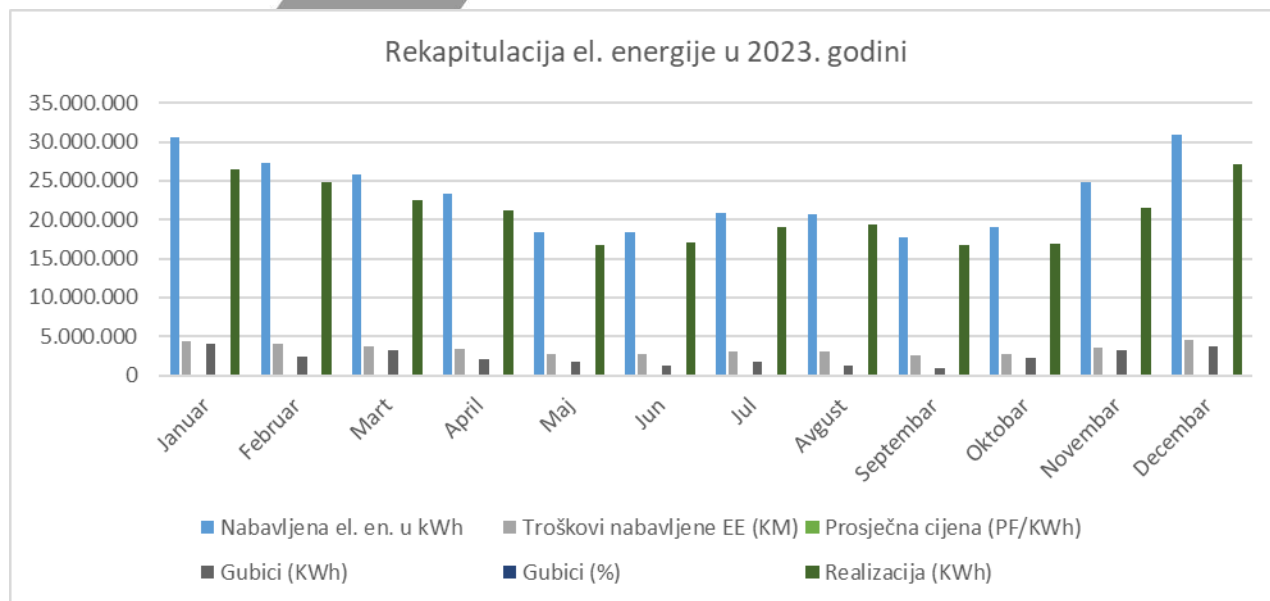
U 2023. godini ostvareni su ukupni gubici u apsolutnom iznosu od 28.129.401 kWh, odnosno u relativnom iznosu 10,12 %. U odnosu na ostvarene relativne distributivne gubitke u 2022. godini, kada su iznosili 27.851.600 kWh odnosno 9,78 %, povećani su za 3,36 %.

Uporedni pregled gubitaka ostvarenih u 2022. i 2023. godini dat je sljedećom tabelom i grafičkim prikazom:

Mjesec	GUBICI			
	2022.		2023.	
	kWh	%	kWh	%
Januar	4.361.434	13,63	4.082.958	13,36
Februar	2.664.302	10,17	2.478.846	9,07
Mart	2.598.078	9,12	3.150.190	12,24
April	2.151.616	9,47	2.064.272	8,85
Maj	1.286.853	7,08	1.701.984	9,25
Jun	1.450.751	7,78	1.276.673	6,96
Jul	1.128.178	5,49	1.798.931	8,60
Avgust	1.505.138	7,55	1.308.458	6,30
Septembar	1.482.591	8,18	990.041	5,59
Oktobar	2.298.653	10,74	2.248.549	11,78
Novembar	3.436.071	13	3.264.054	13,16
Decembar	3.487.935	10,84	3.764.445	12,20
Ukupno	27.851.600	9,78	28.129.401	10,12

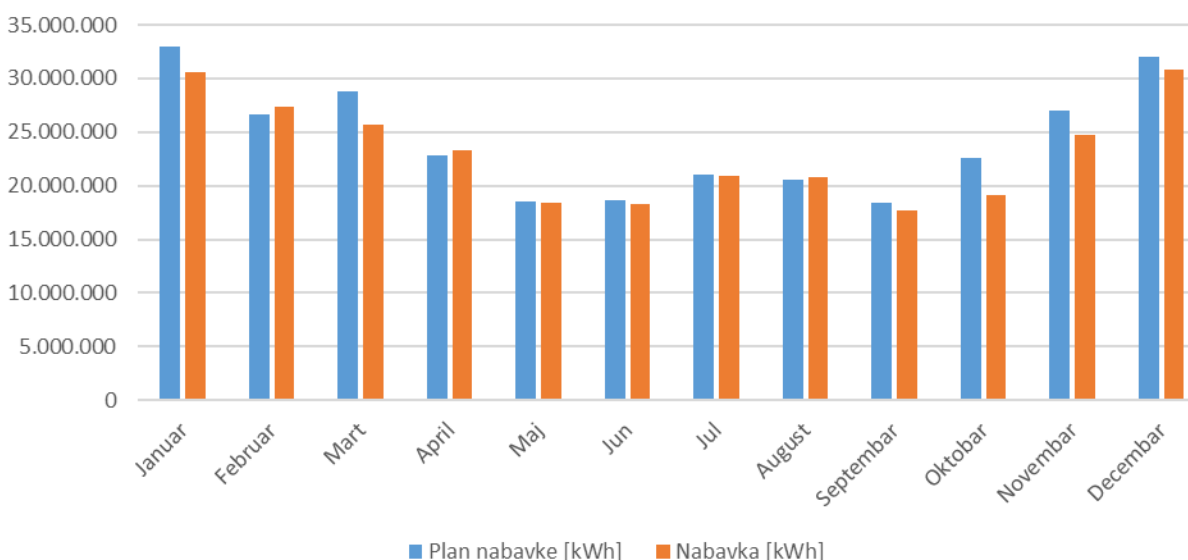
Prikaz rekapitulacije električne energije dat je sljedećim grafikonom, na kojem se mogu vidjeti odnosi nabavke, realizacije, gubitaka i troškova nabavljene električne energije na mjesečnom nivou u 2023.godini:

U nastavku je dat tabelarni i grafički prikaz planiranih i realizovanih količina električne energije u 2023.godini:

2023.	Plan nabavke	Nabavka	Odnos- Nabavka/Plan
	[kWh]	[kWh]	[%]
Januar	33.000.000	30.553.936	92,59
Februar	26.700.000	27.343.361	102,41
Mart	28.800.000	25.727.961	89,33
April	22.800.000	23.324.536	102,30
Maj	18.500.000	18.397.981	99,45
Jun	18.700.000	18.331.478	98,03
Jul	21.000.000	20.924.802	99,64
Avgust	20.500.000	20.761.341	101,27
Septembar	18.400.000	17.723.970	96,33
Oktobar	22.600.000	19.088.365	84,46
Novembar	27.000.000	24.794.901	91,83
Decembar	32.000.000	30.863.404	96,45
Ukupno	290.000.000	277.836.036	95,81

Grafički prikaz odnosa plana i realizacije nabavke el. energije u 2023. godini

Potrošnja električne energije je bila manja od planirane, a to je rezultiralo i odstupanje nabavljenih količina električne energije od planiranih, u prvom redu došlo je do smanjenja potrošnje kod kupaca na 35kV naponskom nivou, zatim kod kupaca iz kategorije Ostala potrošnja na 0,4kV, te kod kupaca iz kategorije Domaćinstva, u odnosu na prošlu godinu.

U narednim tabelama prikazani su **pokazatelji kontinuiteta isporuke (SAIDI i SAIFI)** za period 2019.-2023. godina, odnosno prikazana je dužina trajanja dugotrajnih prekida napajanja i broj kratkotrajnih i dugotrajnih prekida napajanja po krajnjem kupcu.

Godina	Dužina trajanja dugotrajnih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku mjeseca/godine SAIDI
2019.	572,83
2020.	687,78
2021.	632,06
2022.	637,6
2023.	752,2
Prosjek	656,494

Godina	Broj kratkotrajnih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku mjeseca/godine	Broj dugotrajnih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku mjeseca/godine SAIFI
2019.	2,39	2,67
2020.	4,59	6,14
2021.	4,27	3,20
2022.	2,57	2,90
2023.	2,76	3,79
Prosjek	3,32	3,74

Redovno održavanje elektroenergetskih objekata u prethodnom periodu vršeno je u otežanim uslovima zbog nedostatka radnika usljed nepopunjenih pozicija u skladu sa sistematizacijom radnih mjesta. Otežani uslovi rada su, osim prethodno navedenog, uzrokovani i lošim stanjem putničkih i teretnih vozila i mehanizacije u radnoj jedinici.

Uzimajući u obzir sve navedeno, ostvareni su zadovoljavajući rezultati, jer u posmatranom periodu nije bilo značajnijih prekida u isporuci električne energije, a i remont elektroenergetskih objekata je vršen u skladu sa planiranom dinamikom.

9. RJ VODOVOD I KANALIZACIJA

Radna jedinica Vodovod i kanalizacija zadužena je za proizvodnju i distribuciju vode, u skladu sa zahtjevima i standardima koje propisuje Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće, zatim upravljanje i održavanje glavnog transportnog i ostalih cjevovoda u gradskom i pojedinim lokalnim vodovodnim sistemima, te za održavanje kanalizacione mreže. Ova organizaciona jedinica bavi se i izgradnjom novih vodovodnih mreža, novih vodovodnih priključaka, očitanjem potrošnje vode i organizovanjem rada na prikupljanju i transportu otpadnih voda. U izvještajnom periodu proizvedeno je 4.308.130 m³ vode u Fabrici vode.

U RJ Vodovod i kanalizacija rad je organizovan kroz sljedeće organizacione jedinice:

- Fabrika vode,
- Služba za održavanje proizvodnje i transport vode do rezervoara,
- Služba za održavanje vodovodne mreže i
- Služba za održavanje kanalizacione mreže.

Radna jedinica Vodovod i kanalizacija održava više od 210 km gradske vodovodne mreže, kao i lokalne vodovode:

- izvoriste Domažić (Cerik, Hrgovi, dio Dubrava)
- izvoriste Stjepkovića (Donja Skakava, Gornja Skakava, Panjik, Prijedor, Donji Bukvik, Gornji Bukvik, Vujičići, Gajevi, Bukovac, Vitanovići, Ulović)
- izvoriste Islamovac (Štrepci, Palanka, Brka, Boće, Boderište, Zovik, Šatorovići).

Dužina kanalizacione mreže je oko 170 km, revizionih okana ima više od 7.380, a priključaka na kanalizacionu mrežu 7.500.

Kadrovska popunjenost RJ Vodovod i kanalizacija u 2023. godini nije u skladu sa važećom organizacionom šemom. Rad svih službi organizovan je u otežanim uslovima, zbog nedovoljnog broja zaposlenika. Osim što nisu popunjene sve pozicije po organizacionom planu, procesi zahtijevaju i uvođenje novih pozicija i novih izvršilaca.

9.1. Realizacija projekata

Stvoreni uslovi za realizaciju projekta gradnje glavnog transportnog cjevovoda

U decembru 2023. godine u Sarajevu je potpisan ugovor o kreditnom zaduženju Brčko distrikta BiH kod Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD). Kredit je podržan od strane Austrijskog fonda za razvoj komunalne infrastrukture (AMIF). Ugovor je u ime Brčko distrikta BiH potpisao dr Zijad Nišić, gradonačelnik. Činu potpisivanja prisustvovali su i direktor JP „Komunalno Brčko“, g. Kemal Atić, zatim g. Majazudin Vehabović, šef Odjeljenja za komunalne poslove, g. Suvad Mašić, šef Odjeljenja za prostorno planiranje i imovinsko pravne odnose, te šef Ureda Brčko distrikta BiH pri Vijeću ministara BiH, g. Miroslav Gavrić.

Novčana sredstva obezbjeđena ovim kreditnim aranžmanom u iznosu od 13 milona eura će biti upotrijebljena za izgradnju glavnog transportnog cjevovoda koji će pomoći u regulisanju pritiska vode u cijelom urbanom području Distrikta, te smanjiti gubitke vode, generirati uštede energije i povećati pokrivenost vodoopskrbne mreže.

JP „Komunalno Brčko“ počelo da preuzima lokalne vodovode

U prostorijama JP „Komunalno Brčko“ 27. decembra 2023. godine, u prisustvu Kemala Atića, direktora, Luke Marića i Miće Stevanovića, zamjenika direktora, upriličeno je potpisivanje sporazuma o preuzimanju lokalnih vodovoda kojima su do sada upravljale mjesne zajednice Bijela, Gornji Rahić, Donji Brezik, Vučilovac i Stanovi.

Kako je i poznato, odgovarajućim aktima Skupštine i Vlade Brčko distrikta BiH, JP „Komunalno Brčko“ povjereno je da, na osnovu zahtjeva mjesnih zajednica, preuzme vodovode na području Distrikta, te od sada upravlja, održava i vrši naplatu za utrošak vode od strane fizičkih i pravnih lica. Početak primjene potpisanih sporazuma je 1. januar 2024. godine.

Početkom 2024. godine zaposlenici JP „Komunalno Brčko“ će obići sve zainteresovane mjesne zajednice, utvrditi stanje vodovodne mreže, pristupiti rješavanju uočenih problema, te sa korisnicima potpisati ugovor o snabdijevanju vodom.

Poboljšano vodosnabdijevanje u Šatorovićima

Zbog začepjenja vodovodnih cijevi sedrom, stanovnici MZ Šatorovići tokom ljetnjeg perioda imali su problem neredovnog snabdijevanja vodom. Zaposlenici RJ Vodovod i kanalizacija radili su tokom jula i avgusta na otklanjanju uzroka ovog problema, na dijelu zahtjevne trase cjevovoda od naselja Potok do buster stanice u zaseoku Maholjaši.

Rješavanje vodosnabdijevanja u MZ Gornja Skakava

Za ovaj projekat (iz 2021.), za koji je preduzeće dobilo grant sredstva Vlade Brčko distrikta BiH, izrađen je tehnički projekat istražne bušotine i eksploatacionog bunara u MZ Gornja Skakava. Obavješteno Odjeljenje za komunalne poslove o evidentiranom disbalansu između odobrenog iznosa sredstava za realizaciju granta i iznosa procijenjenog u okviru projektne dokumentacije. Provedena je nabavka usluge geofizičkih istraživanja na lokaciji budućeg bunara za snabdijevanje Gornje Skakave, izrađen i dostavljen Elaborat o izvršenim geofizičkim ispitivanjima. Zaključenje ugovora za izvođenje radova kopanja istražne bušotine u MZ Gornja Skakava potpisano je 16. januara 2024. godine (prije zaključenja ovog izvještaja) u iznosu od 108.342,00 KM sa PDV-om.

Bušenje i opremanje bunara B6 na izvoru Islamovac

Za projekat, za koji su takođe izdvojena sredstva iz Budžeta Brčko distrikta BiH i dodijeljenja javnom preduzeću putem sredstava granta, izrađen je tehnički projekat eksploatacionog bunara B6.

Sanacija vodovodne mreže u MZ Bijela

Za ovaj projekat izrađena je projektna dokumentacija, a u toku je prikupljanje dokumentacije za ishođenje građevinske dozvole i početak radova.

9.2. Redovne aktivnosti

9.2.1. Fabrika vode

Proizvodnja vode, fakturisana potrošnja i procenat gubitaka za 2023. godinu dati su u sljedećoj tabeli:

Godina	Količina proiz. vode m ³	Količina fakturirane vode m ³	Procenat gubitaka %
2022.	4.139.413	1.612.480	61,05
2023.	4.308.130	1.673. 557	61,99

Proizvedena količina vode u **Fabricsi vode** u 2023. godini za povećana je za 4,08% u odnosu na 2022. godinu.

Na elektromašinskoj opremi i tehnološkim objektima vršeno je preventivno plansko održavanje, provođenjem redovnih pregleda, podmazivanja i čišćenja opreme, kao i korektivno održavanje provođenjem intervencija nad elementima elektro, mašinskog i tehnološkog postrojenja Fabrike vode. Sve provedene aktivnosti na mjesečnom nivou dokumentovane su na propisanim obrascima sistema upravljanja.

Prema **definisanim okolinskim ciljevima** (u skladu sa Sistemom zaštite životne sredine ISO 14001) u JP “Komunalno Brčko” za 2023. godinu, izrađeni su okolinski programi u skladu s kojima je izvršeno ispitivanje definisanih okolinskih aspekata na Fabrici vode: otpadne vode prije ispuštanja u rijeku Savu, dehidratiranog mulja i koncentracije ozona u vazduhu nakon adsorpcije - izlaska iz zidnih filtera sa aktivnim ugljem. Sva ispitivanja provedena su u akreditovanim laboratorijama prema zahtjevu standarda 14001:2015, odnosno ovlaštene ustanove ispitale su:

- ✓ sigurnosne ventile na posudama pod pritiskom
- ✓ hidroforske posude pod pritiskom
- ✓ rezervoare za komprimovani vazduh
- ✓ izolacione aparate Drager.

Nadležno odjeljenje Vlade Brčko distrikta BiH u izvještajnom periodu izdalo je **vodoprivrednu dozvolu** za Fabriku vode na period do 31.12.2028. godine.

U ovoj organizacionoj jedinici izraženi su kadrovski problemi u pogledu nedovoljnog broja izvršilaca na poziciji *operator na prečišćavanju vode u Fabrici vode*. Ujedno, prisutan je visok rizik održavanja procesa rada usljed ograničenog i malog broja ponuđača specijalizovanih roba i servisnih usluga, neophodnih za funkcionisanje ovog proizvodnog objekta.

Stručna posjeta fabrici vode Makiš u Beogradu

Tokom jula 2023. godine dio zaposlenika RJ “Vodovod i kanalizacija” posjetili su Javno komunalno preduzeće “Beogradski vodovod i kanalizacija”, odnosno postrojenje za preradu vode u naselju Makiš kod Beograda, čiji tehnološki proces je vrlo sličan procesu koji je primijenjen u Fabrici vode u Brčkom. Tom prilikom su razmijenjena iskustva u oblasti upravljanja i održavanja postrojenja za preradu vode, te daljeg rada postrojenja, s ciljem održavanja efikasnosti proizvodnje vode na visokom nivou u narednom periodu.

U laboratoriji Beogradskog vodovoda, izvršeno je ispitivanje dostavljenih uzoraka sirove i prerađene vode iz našeg postrojenja. Rezultati ispitivanja ukazuju na činjenicu da se procesom proizvodnje u brčanskoj Fabrici vode upravlja na ispravan način, te da se potrošačima isporučuje voda zadovoljavajućeg kvaliteta.

Saradnja sa zajednicom

Na osnovu zaključenog Ugovora o obavljanju praktične nastave između JP “Komunalno Brčko” i **JU Poljoprivredna i medicinska škola**, učenici IV razreda smjera prehrambeni tehničar prema Planu provođenja **stručne prakse** tokom školske godine 2022/2023. godine, jednom sedmično su praksu obavljali u Fabrici vode.

Povodom obilježavanja **Svjetskog dana voda**, učenici Poljoprivredne i medicinske škole posjetili su 21. marta 2023. godine Fabriku vode. Tokom posjete, učenici su upoznati sa osnovama hemijsko-tehnološkog procesa proizvodnje vode i obišli su laboratoriju preduzeća, gdje je izvedena demonstraciona vježba.

Učenici, takođe, Poljoprivredne i medicinske škole boravili su 8. juna 2023. godine u **stručnoj posjeti** Fabrici vode, gdje su upoznati sa tehnologijom prerade i proizvodnje vode.

9.2.2. Vodovodna mreža

U 2023. godini, od ukupnog broja zahtjeva za priključenje na vodovodnu mrežu, realizovano je 67,87%, odnosno od 330 zaprimljenih zahtjeva putem CRM sistema, realizovano je 224.

Godina	Ukupan broj zahtjeva za priključenje	Fizička lica	Pravna lica	Stambeno-poslovni objekti	Legalizacija priključka	Izmještanje priključka
2022.	272	170	10	13	25	8
2023.	330	179	17	1	26	1

Kada je riječ o **sanacijama kvarova na vodovodnoj mreži**, u realizaciju ove aktivnosti uključeni su svi ljudski i materijalno - tehnički resursi Službe održavanja vodovodne mreže. Sektor održavanja mreže vrši terensku realizaciju, a Sektor tehničke pripreme vrši prethodnu detekciju i asistenciju tokom sanacije kvarova.

Godina	Ukupan broj sanacija	Sanacije na vodovodnoj mreži	Sanacije na priključnom vodu	Sanacije na hidrantu
2022.	280	56	224	
2023.	262	37	221	4

Realizovane su redovne kontrole stanja instalacija i objekata vodovodne infrastrukture u svim dijelovima gradskog i lokalnih vodovodnih sistema pod upravom preduzeća. Realizovano je ispiranje (gradske i lokalnih) vodovodnih mreža na hidrantima i muljnim ispuštima nakon priključenja i sanacija, kao i svakodnevno ispiranje i ozračavanje na lokalnim vodovodnim sistemima i prilikom mjerenja pritiska na hidrantima.

Realizovana je jedna zamjena hidranta, 255 detekcija, 214 mjerenja pritiska, 17 mjerenja protoka, izdato 209 komunalnih saglasnosti, obavljena 224 učešća u pripremi tehničke dokumentacije

priključka (instalacije: elektro, PTT, kablovske), realizovane 84 primopredaje instalacija i nije zabilježen nijedan prekid u isporuci vode duži od 24 sata.

Redovno je obavljano i asfaltiranje rupa nastalih intervencijama preduzeća prilikom sanacija curenja i izrade vodovodnih priključaka od strane podizvođača.

Očitavanje potrošnje vode kod svih kupaca (gradsko i seosko područje) realizovano je u skladu sa Planom očitavanja i raspoloživih kadrovskih i materijalno – tehničkih resursa:

Mjesec	Broj reg. vodomjera	Grad Br.reg.vod	Selo Br.reg.vod.	Br.reg.vod. na dalj. očitavanje Broj neočitanih	Neočitano broj %
Decembar 2022.	24.139	14.486	4.206	5.447 1.810	2.718 11.26
Januar 2023	24.141	14.494	4.214	5.433 2.003	2.881 11.93
Februar 2023	24.151	14.507	4.214	5.430 1.837	2.656 10.99
Mart 2023	24.184	14.526	4.218	5.440 1.806	2.703 11.18
April 2023	24.193	14.535	4.219	5.439 1.742	2.628 10.86
Maj 2023	24.196	14.537	4.220	5.439 1.696	2.584 10.68
Jun 2023	24.250	14.583	4.228	5.439 1.692	2.580 10.64
Jul 2023	24.288	14.614	4.235	5.439 1.724	2.613 10.75
Avgust 2023	24.297	14.620	4.240	5.437 1.720	2.543 10.46
Septembar 2023	24.304	14.639	4.246	5.419 1.731	2.635 10.84

Oktobar	24.320	14.657	4.252	5.411	2.631
2023				1.740	10.82
Novembar	24.378	14.687	4.255	5.436	2.780
2023				1.858	11.40
Decembar	24.421	14.725	4.258	5.438	2.809
2023				1.895	11.50

Najčešći razlozi zbog kojih vodomjeri nisu očitani su: otkaz modula za daljinsko očitavanje vodomjera, zaključana dvorišta i objekti u kojima su smješteni vodomjeri, nepristupačni šahtovi. U narednom periodu očekuje se porast broja neočitanih vodomjera na daljinskom sistemu očitavanja, jer dinamika zamjene ne može da dostigne broj vodomjera koji otkazuju, a veliki problem predstavlja nedostupnost vodomjera ugrađenih u stanove potrošača.

U izvještajnom periodu zamjenjeno je i/ili kontrolisano 355 daljinskih (digitalnih) i 185 analognih vodomjera:

Zamjena vodomjera	Daljinski	Analogni
Januar	30	9
Februar	70	15
Mart	49	29
April	14	13
Maj	16	44
Jun	2	1
Jul	6	1
Avgust	44	6
Septembar	38	13
Oktobar	31	16
Novembar	37	25
Decembar	18	13
UKUPNO u 2023.	355	185

Radi smanjenja gubitaka u vodovodnoj mreži, izvršene su sljedeće detekcije površinskih i skrivenih curenja na vodovodnim instalacijama:

Godina	Detekcija grad /selo	Mjerenje pritiska	Mjerenje protoka	Logeri grad /selo	Logeri identifikovano curenje
2022	346	227	69	89/35	
2023	131/57	141	17	426/6	51

U bazu **Geografskog informacionog sistema** (GIS) u karte RJ “Vodovod i kanalizacija” uneseno je:

- ✓ Glavni cjevovod: 7.961 m
- ✓ Priključni cjevovod: 595 m
- ✓ Hidrant: 35 kom
- ✓ Šaht: 30 kom

- ✓ UPV: 62 kom
- ✓ Ventil zračni: 4 kom
- ✓ Zasun ventil: 3 kom
- ✓ Buster stanica: 1 kom
- ✓ Ispravke po prečniku i položaju glavnog cjevovoda: 883 m
- ✓ Snimanje položaja elektro kablova: 414
- ✓ Kanalizacija: /
- ✓ Glavni cjevovod: 2.529 m
- ✓ Priključni cjevovod: 223 m
- ✓ Šaht: 73 kom

9.2.3. Lokalni vodovodni sistemi pod upravom JP „Komunalno Brčko“

RJ Vodovod i kanalizacija obavlja kontinuiran nadzor nad vodnim objektima i distributivnom mrežom nad lokalnim vodovodnim sistemima Islamovac - Štrepci, Stjepkovića i Domažić - Ormanica, vrši provjeru rada pumpi, stanje vodozahvata, količinu hlora, stanje ventila i hidranata na vodovodnoj mreži, čišćenje odvodnih i drenažnih kanala, održavanje zona neposredne sanitarne zaštite, odnosno košenje, krčenje i održavanje pristupnih puteva, kao i ispiranje vodovodne mreže, nivelaciju kompenzacionih posuda, kao i kontrola elektro i mašinske opreme, koje se provode svakodnevno i u skladu sa stanjem utvrđenim na terenu.

Izvorište Stjepkovića

Vodom sa izvorišta Stjepkovića snabdijevaju se Gajevi, Bukvik, Prijedor, Seonjaci, Donja Skakava, Jagodnjak, Donji i Gornji Vukšić, Ulice, Vujičići, Lukavac, Ulović, Vitanovići i Bukovac.

Proizvedena količina vode : 430.531 m³.

Prekidi u vodosnabdijevanju: Povremeni prekidi kraćeg trajanja.

Izvorište Štrepci - Islamovac

Vodom iz rezervoara Štrepci sa izvorišta Islamovac vodom se snabdijevaju: Štrepci, Palanka, Brka, Boće, Boderište, Gornji i Donji Zovik, Šatorovići i Donje i Gornje Dubrvice.

Proizvedena količina vode : 575.039 m³.

Prekidi u vodosnabdijevanju: povremeni prekidi kraćeg trajanja

16.10.2023. Odjeljenje za komunalne poslove predalo na upravljanje JP „Komunalno Brčko“ vodovodnu mrežu Brod-Brka sa niskonaponskim podzemnim priključkom i pumpnom stanicom za povišenje pritiska. Izgrađeni objekti predstavljaju dio centralnog vodovodnog sistema, pa u tom smislu i obaveza njihovog održavanja pripada preduzeću.

Izvorište Domažić

Vodom sa izvorišta Domažić - teritorija opštine Gradačac snabdijevaju se Hrgovi, Cerik i dio Dubrava.

Proizvedena količina vode : 217.275 m³.

Prekidi u vodosnabdijevanju: povremeni prekidi u isporuci pojedinih potrošača u Ceriku.

9.2.4. Mikrobiološki pregledi uzoraka vode

U skladu sa Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (Službeni list BiH 40/10) i u skladu sa aktivnostima na obezbjeđenju hemijske i mikrobiološke ispravnosti vode za piće, vršeno je plansko uzorkovanje vode na tačkama gradskog i lokalnih vodovoda. **Kontrola kvaliteta vode za piće** provodi se prema Planu kontrole kvaliteta i odredbama Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće BiH na dva nivoa - u laboratoriji Pododjeljenja za Javno zdravstvo, putem koje nadležni inspektor Brčko distrikta BiH vrši provjeru zdravstvene ispravnosti vode za piće. Vršiti se kontrolna fizičko-hemijska analiza, koja se primarno na dnevnom nivou provodi i u laboratoriji preduzeća. Mikrobiološka analiza vrši se u mikrobiološkoj laboratoriji Javnog zdravstva i Javne zdravstvene ustanove „Zdravstveni centar Brčko“. Rezultati svih analiza su na zadovoljavajućem nivou.

Kontrola kvaliteta vode za piće provodi se prema Godišnjem planu praćenja i utvrđivanja mjesta uzorkovanja za gradski vodovod i lokalne vodovode, u skladu s kojim šef Službe za higijenu i humanu ekologiju Pododjeljenja za javno zdravstvo Brčko distrikta BiH izrađuje i dostavlja mjesečni Plan uzorkovanja na utvrđenim mjestima uzorkovanja. Uzorkovanje se vrši uz asistenciju zaposlenika preduzeća. U skladu s odredbama Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće BiH, Pododjeljenje za Javno zdravstvo vrši fizičko-hemijska i mikrobiološka ispitivanja dostavljenih uzoraka.

FABRIKA VODE Mikrobiološki pregled

Fabrika vode	Broj uzoraka	Broj pozitivnih (neispravnih) uzoraka	Broj negativnih (ispravnih) uzoraka
Ukupno	92	0	91

*jedan uzorak ponovljen zbog nereprezentativnosti

FABRIKA VODE Fizičko hemijske analize

Fabrika vode	Broj uzoraka	Broj pozitivnih (neispravnih) uzoraka	Broj negativnih (ispravnih) uzoraka
Ukupno	91	0	91

GRADSKI VODOVOD Mikrobiološki pregled

Gradski vodovod	Broj uzoraka	Broj pozitivnih (neispravnih) uzoraka	Broj negativnih (ispravnih) uzoraka
Ukupno	322	10	312

GRADSKI VODOVOD Fizičko hemijske analize

Gradski vodovod	Broj uzoraka	Broj pozitivnih (neispravnih) uzoraka	Broj negativnih (ispravnih) uzoraka
Ukupno	313	5	308

LOKALNI VODOVODI Mikrobiološki pregled

Lokalni vodovod Rezervoari /Istočišta		Broj uzoraka	Broj pozitivnih (neispravnih) uzoraka	Broj negativnih (ispravnih) uzoraka
Ukupno	Rezervoari	101	3	98
	Istočišta	145	10	135
Ukupno		246	13	233

LOKALNI VODOVODI Fizičko hemijske analize

Lokalni vodovod Rezervoari /Istočišta		Broj uzoraka	Broj pozitivnih (neispravnih) uzoraka	Broj negativnih (ispravnih) uzoraka
Ukupno	Rezervoari	98	0	98
	Istočišta	137	2	135
Ukupno		235	2	233

INTERNA LABORATORIJA PREDUZEĆA Fizičko hemijske analize

Fabrika vode-Potisni cjevovod			
Godina	Broj uzoraka	Broj odgovarajućih uzoraka	Broj neodgovarajućih uzoraka
2023	366	365	1

Mjesec	Dnevna analiza procesa /dan	Broj obrađenih uzoraka
Ukupno	365	8940

	Kontrola reziduala dezinfekcionog sredstva (hlor dioksid) u gradskom vodovodu	Kontrola reziduala dezinfekcionog sredstva (hlor) u lokalnim vodovodima
	Broj kontrola /mjestu uzorkovanja	Broj kontrola /mjestu uzorkovanja
Ukupno	60 (314)	48 (235)

9.2.5. Kanalizaciona mreža

Služba za održavanje kanalizacione mreže obavila je 128 redovnih kontrola rada javne kanalizacije, 19 u prisustvu komunalnih inspektora, zatim 345 redovnih kontrola rada pumpnih stanica, obavila 85 čišćenja revizionih okana i ugradila 10 nedostajućih poklopaca.

Obavljeno je 248 hitnih intervencija na primarnoj i 333 na sekundarnoj kanalizacionoj mreži. Postupljeno je po svim zaprimljenim zahtjevima korisnika putem CRM sistema, a zaprimljeno je 476 zahtjeva.

Isporučene su 74 cisterne vode OŠ Rašljani, isporučene 422 cisterne vode trećim licima, obavljeno 78 usluga ispiranja i čišćenja kanalizacije po zahtjevu i 31 crpljenje septičkih jama privatnih i pravnih lica.

Tokom izvještajnog perioda, vršen je kontinuiran, pojačan, nadzor i održavanje pumpnih stanica fekalne vode u Grbavici i Suljagića Sokaku. Ove pumpne stanice predstavljaju slabe tačke kanalizacionog sistema na kojima su kvarovi učestali, većim dijelom zbog nediscipline samih korisnika usluga. Obavljeno je 114 godišnjih inspekcija kanalizacionih kolektora, 113 generalnih čišćenja i ispiranja kanalizacionih kolektora, 33 sanacije revizionih okana, šest sanacija javne kanalizacije i 24 sanacije pumpnih stanica.

Godine eksploatacije specijalnog vozila za održavanje kanalizacione mreže su veliki rizik za funkcionisanje kanalizacione mreže u narednom periodu, za šta preduzeće, a ni lokalna zajednica u ovom momentu nemaju alternativu. Vozilo je u proteklom periodu vrlo često bilo van funkcije. Pokrenut je postupak nabavke novog specijalnog vozila za održavanje kanalizacione mreže.

9.2.6. Javne česme

Zaključkom Skupštine Brčko distrikta od 27. aprila 2022. godine Vlada Brčko distrikta BiH obavezana je da donese odluku kojom se upravljanje i održavanje javnih česmi povjerava JP “Komunalno Brčko”.

Vlada Brčko distrikta BiH dostavila je preduzeću spisak javnih česmi koje su predmet održavanja.

U toku je izrada Elaborata o stanju javnih česmi na području Brčko distrikta BiH, sa procjenom ulaganja za dovođenje u funkcionalno stanje.

9.3. Vanredne aktivnosti

Evidentirana je jedna vanplanska aktivnost u radu Fabrike vode. 17. maja 2023. godine od 7:33 – 9:41 h došlo je do zastoja u radu Fabrike vode, zbog kvara na napojnoj jedinici PLC zaduženog za sektor flokulacije i sedimentacije napojne vode, te obustave vode prema DMF i BAC filterima. Kvar je otklonjen zamjenom napojne jedinice, nije uzrokovao posljedice po krajnje potrošače.

10. RJ ČISTOĆA

Radna jedinica Čistoća zadužena je za prikupljanje, transport i deponovanje otpada, zatim ljetnje i zimsko održavanje ulica i puteva na području Brčko distrikta BiH, u skladu sa ugovorima, uređenje i održavanje javnih i zelenih površina prema nalogu investitora, zbrinjavanje napuštenih i pasa lualica, te upravljanje gradskom deponijom.

U RJ Čistoća rad je organizovan kroz dvije službe:

- ✓ Služba za upravljanje otpadom, i
- ✓ Služba za javnu higijenu
 - Sektor za zbrinjavanje napuštenih životinja

10.1. Realizacija projektnih aktivnosti

Nabavka novih specijalnih vozila

U 2023. godini, za potrebe RJ Čistoća nabavljena su dva velika nova specijalna vozila za prikupljanje i odvoz otpada, te jedno malo specijalno vozilo za pražnjenje kontejnera i odvoz kućnog smeća. Preduzeće uslugu prikupljanja i odvoza smeća pruža za oko 25.000 domaćinstava sa područja Brčko distrikta BiH, te se ukupno prikupi, odveze i zbrine na Gradsku deponiju oko 28.000 tona smeća godišnje.

Nabavka novih kontejnera

U izvještajnom periodu nabavljeno je 60 novih kontejnera za odlaganje otpada. Riječ je o visokokvalitetnim kontejnerima od pocinčanog lima, zapremine 1,1 metara kubnih, kojima su po potrebi zamijenjeni oštećeni kontejneri, koji nisu mogli biti popravljani. Obnova komunalne opreme jedan je od strateških ciljeva preduzeća u pružanju kvalitetnih komunalnih usluga i održavanju čiste i zdrave životne sredine.

Podrška unapređenju lokalne zajednice

U aprilu 2023. godine radnici RJ “Čistoća” uredili su **teren za odbojku na pijesku** na prostoru brčanskog izletišta Ficibajer. Radovi su urađeni u koordinaciji sa klubom odbojke na pijesku SIDE OUT, a sve u cilju pripreme terena za predstojeću ljetnu sezonu i omogućavanja našim sugrađanima neometano korištenje ovog igrališta.

U junu 2023. godine uređen je **prostora kod JU Treće osnovne škole** u naselju Kolobara, na kojem se planira izgraditi dječije igralište. Orezana su podivljala stabla i iskrčeno nisko rastinje i šiblje, uklonjen kabasti i građevinski otpad i šut koji je bio u ovom dijelu zapuštene zelene površine oko školskog objekta.

Sektor za zbrinjavanje napuštenih životinja, koji djeluje u okviru Radne jedinice “Čistoća”, 21. maja 2023. godine organizovao je XI tradicionalnu **izložbu pasa mješanaca**, koja je održana u sklopu XXI CAC (državne) izložbe pasa svih rasa. Psi su ocjenjivani od strane certifikovanih sudija u tri kategorije: mali, srednji i veliki, a ravnopravno sa vlasničkim i ove godine su učestvovali psi zbrinuti u Azilu kojim upravlja JP „Komunalno Brčko“.Svim učesnicima manifestacije uručene su zahvalnice i prigodni pokloni, koje je obezbjedilo JP „Komunalno Brčko“, dok su pobjednici dobili i pehare.

10.2. Prikupljanje i odvoz otpada

RJ „Čistoća“ prikuplja otpad sa cijele teritorije Brčko distrikta BiH prema rasporedu odvoza komunalnog otpada, koji je Upravni odbor preduzeća usvojio 9. februara 2015 godine.

U 2023. godini prikupljeno je:

- ✓ komunalnog otpada = 28.736,00 t
- ✓ animalnog otpada = 41,41 t
- ✓ industrijskog otpada = 260,00 t
- ✓ krupnog otpada = 125,00 t.

U izvještajnom periodu, kupci su uputili 194 reklamacije na isporučene usluge, koje su riješene. Evidentirano je 8.218 odvoza velikih kontejnera (zapremine 7 m³), kao i 186 vanrednih odvoza otpada.

U skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, radna jedinica je bila u obavezi da u aprilu i oktobru 2023. godine organizuje akciju besplatnog prikupljanja krupnog otpada od građana. Akcije su provedene i tom prilikom je prikupljeno i deponovano oko 125 t kabastog otpada ukupno.

U izvještajnom periodu, po pozivu građana i rješenjima komunalne inspekcije, uklanjane su divlje deponije, pri čemu je prikupljeno i deponovano oko 2.210 m³ raznog otpada.

U prvoj polovini 2023. godine realizovano 157 odvoza smeća sa Gradske deponije u Brčkom na Regionalnu deponiju „Crni vrh“ u Zvornik. Ukupno odvežena količina komunalnog otpada iznosila je 2.429,36 tona. Od 26. avgusta 2023. godine ne vrši se odvoz otpada na regionalnu deponiju u Zvorniku zbog isteka Ugovora između Vlade Brčko distrikta BiH i deponije „Crni vrh“ u Zvorniku.

10.3. Održavanje gradske deponije

Prikupljeni i transportovani otpad se deponuje na gradsku deponiju, gdje se vrši njegovo planiranje i prekrivanje inertnim materijalom, radi sprečavanja požara i drugih akcidentnih situacija. Planiranje se vrši građevinskim mašinama buldožerom i kompaktorom.

Da bi se obezbijedilo da ova nesanitarna deponija nema štetan uticaj na okolinu, bilo je potrebno obezbijediti dovoljne količine inertnog materijala za pokrivanje deponovanog smeća i dovoljne količine posipnog kamena za saniranje i održavanje putnih komunikacija na deponiji. Prema evidenciji koju vodi Sektor obezbjeđenja, na Gradsku deponiju je u periodu januar- septembar doveženo 6.552 m³ inertnog materijala od trećih lica. Po ugovoru iz 2022. godine doveženo je 15.000 m³ od firme „Galax niskogradnja“ d.o.o. Brčko (ugovor realizovan zaključno sa 04.07.2023. godine). U 2023. godini sklopljen je novi ugovor sa firmom „Agro Pejin“ za dovoz 20.000 m³ inertnog materijala, od čega je isporučeno 7.000 m³. U 2023. godini za nasipanje puteva na deponiji doveženo je 2.100 t nasipnog kamena granulacije 0-250 mm od dobavljača „Galax niskogradnja“ d.o.o. Brčko.

Radi kontrole uspješnosti provedenih mjera bilo je neophodno i izvršiti kontrolu odnosno mjerenje kvaliteta vazduha na deponiji i neposrednom okruženju. Mjerenje je obavljeno u julu 2023. godine, a koncentracija izmjerenih parametara kaliteta vazduha na deponiji nije prešla dozvoljenu graničnu vrijednost utvrđenu pravilnikom.

10.4. Održavanje javnih saobraćajnih i zelenih površina

Održavanje javnih površina pozdrazumijeva ručno i mašinsko čišćenje uže gradske zone, središnjeg i rubnog dijela grada koje obuhvata kompletno čišćenje trgova, platoa i pješačkih staza sa trotoarima i eventualnim drugim površinama, te kompletno čišćenje od smeća i mehaničkih nečistoća trotoara i dijela kolovoza ulice u širini od po 0,70 metara, računajući od ivičnjaka prema kolovozu sa obe strane ulice, zatim uklanjanja naslaga u rigolama, te redovno pražnjenje korpica na saobraćajnim javnim površinama.

U okviru poslova na održavanju javnih saobraćajnih površina sa pražnjenjem korpica, sakupljanjem otpadaka, odvozom i deponovanjem sakupljenog materijala, te sakupljanjem rasutih tijela, očišćeno je 1.919.840 m² odnosno:

- uža gradska zona 758.400 m²
- središnji dio grada 1.076.000 m²

Mašinski je oprano 18.700 metara dužnih središnjeg dijela grada, 4.800 metara dužnih uže gradske zone i 38.700 metara dužnih rubnog dijela grada.

Održavanje zelenih površina realizovano je u skladu sa Planom koji donosi Vlada Brčko distrikta BiH, o čemu se vodi poseban izvještaj. Održavanje javnih zelenih površina, predviđeno ovim ugovorom, obuhvata: čišćenje smeća, kamena, korova, lišća, košenje i odvoz trave, odstranjivanje papira, suvog lišća, suvog cvijeća i grmlja, sječa suvih i oštećenih stabala, sadenje hortikulturnog bilja, okopavanje, đubrenje, zalijevanje travnjaka, cvijetnjaka i rasada, skidanje snijega s grana mladih hortikulturnih sadnica, postavljanje zaštitnih letvi, kao i vršenje drugih agrotehničkih mjera potrebnih za rast, razvoj i estetski izgled u parkovima, drvoredima, travnjacima, cvijetnjacima, skverovima, igralištima, rekreacionim površinama i slično. Nadzor nad planiranim i realizovanim poslovima održavanja javnih i zelenih površina provodi Odjeljenje za javne poslove Vlade Brčko distrikta BiH.

10.5. Zbrinjavanje pasa i animalnog otpada

Sektor za zbrinjavanje napuštenih životinja – pasa, u okviru poslova na hvatanju i humanom zbrinjavanju napuštenih životinja na području Brčko distrikta BiH realizovao je u izvještajnom periodu sljedeće aktivnosti:

R.BR	PREDMET	2023
1.	Broj intervencija ekipa na terenu	286
2.	Broj odraslih pasa uklonjenih sa ulice	294
3.	Broj štenadi uklonjenih sa ulice	262
4.	Broj pasa preuzetih iz azila od strane vlasnika	11
5.	Broj pasa ostavljenih u azilu od strane vlasnika	112
6.	Trijaža – broj eutanaziranih pasa	----
7.	Trijaža – broj eutanaziranih štenadi	----
8.	Broj udomljenih pasa iz azila	31+28 š
9.	Zahtjevi za vanrednim intervencijama	215
10.	Uginuća pasa u azilu (odrasli psi)	245
11.	Uginuća pasa u azilu (štenad)	53
12.	Utrošena količina hrane za pse u kilogramima	27.552
	hrana u granulama i pileći dodatak hrani	15.369
13.	Riješeni CRM zahtjevi	96
14.	Uklonjene lešine sa javnih površina u kg	545

U azilu za napuštene pse zbrinuto je više pasa nego što je kapacitet azila, a nova zbrinjavanja stalno imaju tendenciju rasta. Povećano je i zbrinjavanje vlasničkih pasa u azilu, ne samo zbrinjavanje pasa uklonjenih na ulici, dok je, sa druge strane, udomljavanje u opadanju.

Preduzeće je u 2023. godini ispunilo skoro sve uslove Kancelarije za veterinarstvo BiH (izgradnja dodatnog broja nadstrešnica za boksove, nabavka 50 novih kućica za pse), da bi Sektor za zbrinjavanje napuštenih životinja ponovo bio uključen u TRACES sistem, koji bi omogućio udomljavanje pasa u drugim državama (prvenstveno Austriji). Ostaje još da Veterinarska stanica Brčko čipuje sve zbrinute pse u azilu.

Provodi se stalna aktivnost održavanja boksova, hranjenja životinja, nasipanja prednjih boksova sitnim riječnim kamenom, da bi se iznivelisao teren, te smanjila mogućnost zadržavanja vode i formiranje bara, s obzirom da životinje u njemu borave i druge aktivnosti na poboljšanju boravka zbrinutih pasa.

Spalionica animalnog otpada, za koju je Vlada Brčko distrikta BiH još 2018. godine izdvojila grant od 300.000 KM i koja je nabavljena iste godine, ni u 2023. godini nije stavljena u funkciju, zbog nedostajućih dozvola za rad. Ovo otežava posao sektora u smislu pravilnog zbrinjavanja animalnog otpada. Ni u 2023. godini Vlada Brčko distrikta BiH nije odredila lokaciju za spaljivanje animalnog otpada i životinjskih leševa, što je preduslov za dobijanje ostalih dozvola potrebnih za rad spalionice.

Kada je riječ o zbrinjavanju animalnog otpada, neophodno je i donošenje Procedure za zbrinjavanje nusproizvoda životinjskog porijekla i životinjskih leševa, što zahtijeva i izgradnju dodatnog objekta za radnike, a u okviru kojeg bi bila i ambulanta za zbrinjavanje životinja, te je ova aktivnost u toku. U 2023. godini dobijeni su lokacijski uslovi za ovaj objekat i završena je izrada glavnog projekta. Slijedi prikupljanje dokumentacije za dobijanje građevinske dozvole. Upućen je zahtjev prema Vladi Brčko distrikta BiH za dobijanje saglasnosti za gradnju navedenog objekta, s obzirom da je zemljište u vlasništvu Brčko distrikta BiH.

11. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA ZA 2023. GODINU

Cilj sastavljanja finansijskih izvještaja jeste da korisnicima pruži bitne informacije o imovinskom, prinosnom i finansijskom položaju preduzeća.

Tabelarni prikazi koji slijede u izvještaju prezentuju računovodstvene podatke neophodne za sagledavanje ostvarenih rezultata poslovanja.

Racionalizacija svih troškova i efikasnije poslovanje, te stalna finansijska kontrola, upravljanje obrtnim kapitalom, upravljanje novčanim sredstvima su neizostavne odrednice koje su doprinijele uspješnom poslovanju Preduzeća.

Prezentovani finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH, MRS, Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Pravilnika o računovodstvenim politikama JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH.

U nastavku su prikazani Bilans stanja, Bilans uspjeha i Izvještaj o novčanim tokovima za tri poslednje godine, a finansijska analiza izvršena za izvještaje koji se odnose na period 1.1.-31.12.2023. godine.

11.1. Bilans uspjeha

Finansijska analiza Bilansa uspjeha predstavlja analizu prihoda i rashoda, čijim se sučeljavanjem dobija finansijski rezultat.

U 2023. godini, ukupni prihodi su ostvareni u iznosu od **62.068.599 KM**, ukupni rashodi u iznosu od **61.997.895 KM**, te neto dobit u iznosu od **70.704 KM**.

	2021.	2022.	2023.
Poslovni prihodi	46.148.904	48.499.679	58.236.098
Prihodi od prodaje učinaka	46.133.539	48.483.804	58.170.957
Ostali poslovni prihodi	15.365	15.875	65.141
Poslovni rashodi	44.922.452	48.039.304	59.494.832
Nabavna vrijednost prodane robe	29.781.741	30.923.067	40.332.005
Materijalni troškovi	2.185.070	2.572.059	3.027.002
Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	10.057.594	11.261.302	12.629.773
Troškovi proizvodnih usluga	753.558	1.031.661	1.282.556
Amortizacija	1.565.347	1.750.244	1.564.872
Nematerijalni troškovi	579.142	500.971	658.624
Dobit od poslovnih aktivnosti	1.226.452	460.375	
Poslovni gubitak			1.258.734
Finansijski prihodi	255.912	392.687	309.483
Finansijski rashodi	58.150	20.141	71.241
Dobit iz finansijske aktivnosti	197.762	372.546	238.242
Gubitak iz finansijske aktivnosti	-	-	-

Dobit redovne aktivnosti	1.424.214	832.921	-
Gubitak redovne aktivnosti			1.020.492
Ostali prihodi i dobici	1.070.854	623.196	3.523.018
Ostali rashodi i gubici	1.126.073	1.070.844	1.932.889
Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda	-		1.590.129
Gubitak po osn.ost. prihoda i rashoda	55.219	447.648	-
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	-	-	460.626
Dobit prije oporezivanja	1.368.995	385.273	109.011
Gubitak poslovanja prije poreza			
Porez na dobit			38.307
Neto dobit	1.368.995	385.273	70.704
Neto gubitak perioda			
Prosječan broj zaposlenih	455	454	439

11.1.1. Poslovni prihodi

U Bilansu uspjeha poslovni prihodi su iskazani u iznosu od **58.236.098 KM**, odnose se na prihode od prodaje učinaka u iznosu od 58.170.957 KM i ostale poslovne prihode u iznosu od 65.141 KM, a ostvareni su u iznosu većem za 20,08% u odnosu na prethodnu godinu. Struktura istih data je u sljedećem pregledu:

r/b	Opis	Planirano za 2023. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2023. godini	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/2
1.	Prigodi od prodaje el.energije	51.698.930	40.370.607	49.312.496	122,15	95,38
2.	Prihodi od prodaje vode	2.550.000	2.378.466	2.243.104	94,31	87,96
3.	Prihodi od usluga odvoza smeća	3.260.000	2.490.361	3.337.439	134,01	102,38
4.	Prihodi od ostalih usluga koje pruža RJ Elektro distribucija	1.000.000	685.600	696.880	101,65	69,69
5.	Prihodi od ostalih usluga koje pruža RJ Vodovod i kanalizacija	238.000	188.493	185.819	98,58	78,08
6.	Prihodi od fiksnih naknada za cijenu vodnih usluga	650.000	644.090	652.748	101,34	100,42
7.	Prihodi od ostalih usluga koje pruža RJ Čistoća	2.067.000	1.726.187	1.742.471	100,94	84,30
8.	Ostali poslovni prihodi	47.000	15.875	65.141	410,34	138,60
	UKUPNO:	61.510.930	48.499.679	58.236.098	120,08	94,68

Najznačajnije učešće u poslovnim prihodima imaju prihodi od prodaje električne energije **84,68%**, zatim prihodi od usluga odvoza smeća 5,73%, prihodi od prodaje vode 3,85%, prihodi od ostalih usluga čistoće 2,99%, i td.

11.1.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od **59.494.832 KM** i veći su za 23,85% u odnosu na poslovne rashode prethodne godine. U odnosu na prošlu godinu povećani su troškovi nabavke električne energije, materijalni troškovi, troškovi plata i ostalih davanja zaposlenim, troškovi proizvodnih usluga, te nematerijalni troškovi.

Struktura poslovnih rashoda data je u tabeli ispod:

R.b.	Opis	Planirano za 2023. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2023. godini	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/2
1.	Nabavna vrijednost el. energije	42.034.340	30.923.067	40.332.005	130,43	95,95
2.	Materijalni troškovi	4.013.000	2.572.059	3.027.002	117,69	75,43
3.	Troškovi plata i ostalih primanja zaposlenih	12.832.776	11.261.302	12.629.773	112,15	98,42
4.	Troškovi proizvodnih usluga	1.930.944	1.031.661	1.282.556	124,32	66,42
5.	Amortizacija	1.894.000	1.750.244	1.564.872	89,41	82,62
6.	Nematerijalni troškovi	739.020	500.971	658.624	131,47	89,12
	UKUPNO	63.444.080	48.039.304	59.494.832	123,85	93,78

Troškovi nabavne vrijednosti električne energije u 2023. godini ostvareni su u iznosu od **40.332.005 KM** i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 30,43 % ili nominalno izraženo za 9.408.938 KM. Veći troškovi nabavke el. energije posljedica su veće ulazne cijene, koja je za 2023. godinu iznosila 14,5044 f/kWh, dok je za 2022. godinu prosječna ulazna cijena je iznosila 10,8563 f/kWh, što predstavlja povećanje od 33,60%. U 2023. godini je nabavljeno 277.836.036 kWh električne energije što je za 7.011.671 kWh ili 2,46 % manje u odnosu na 2022. godinu kada je nabavljeno 284.847.707 kWh. Gubici el. energije su ostvareni u iznosu od 28.129.401 kWh ili 10,12% i veći su u odnosu na 2022. godinu za 3,36%

Nabavna vrijednost el. energije čini **67,79%** poslovnih rashoda ili 65,05% ukupnih rashoda, a i tokom 2023. godine, a električna energije je nabavljana od MH Elektroprivreda Republike Srpske, Matično preduzeće a.d. Trebinje.

Materijalni troškovi su ostvareni u iznosu od **3.027.002 KM** i veći su u odnosu na 2022. godinu za 17,69%, a odnose se na troškove utrošenog i potrošni materijal (koji koriste radne jedinice za redovno obavljanje djelatnosti, kao i troškovi rezervnih dijelova za treća lica), troškove HTZ oprema, materijal za čišćenje i održavanje, štampani i kancelarijski materijal, troškove goriva i energije, troškove rezervnih dijelova, troškove sitnog inventara i sl.

Tabela: Troškovi utrošenog i potrošnog materijala

R.b.	Troškovi materijala	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi utrošenog materijala	1.380.000	639.355	581.800	91,00	42,16

2.	Troškovi potrošnog materijala	560.000	326.977	577.886	176,74	103,19
3.	Troškovi HTZ opreme i uniformi	185.000	57.938	179.006	308,96	96,76
4.	Tr. materijala za čišćenje i održavanje	20.000	7.772	22.900	294,65	114,50
5.	Kancelarijski materijal	50.000	14.232	35.329	248,24	70,66
6.	Stampani materijal	30.000	18.909	36.570	193,40	121,90
7.	Ostali materijal	2.000	5.958	2.763	46,37	138,15
511	UKUPNO:	2.227.000	1.071.141	1.436.254	134,09	64,49

Tabela: Troškovi goriva i energije

R.b.	Troškovi goriva i energije	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi goriva	900.000	645.486	564.295	87,42	62,70
2.	Troškovi ulja i maziva	11.000	37.320	12.325	33,03	112,05
3.	Troškovi el. energije Hrgovi	40.000	38.195	27.309	71,50	68,27
4.	Tr.vlastite potrošnje el. energije	600.000	623.739	806.154	129,25	134,36
512	UKUPNO:	1.551.000	1.344.740	1.410.083	104,86	90,91

Tabela: Troškovi rezervnih dijelova

R.b.	Troškovi rezervnih dijelova	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Rez.dijelovi za vozila i mehanizaciju	50.000	41.919	17.527	41,81	35,05
2.	Rez. dijelovi za opremu i postrojenja fabrike vode	36.000	11.840	22.378	189,00	62,16
3.	Rez. dijelovi za IT sektor	40.000	8.736	35.447	405,76	88,62
513	UKUPNO:	126.000	62.495	75.352	120,57	59,80

Tabela: Troškovi sitnog inventara

R.b.	Troškovi rezervnih dijelova	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Tr. sitnog inventara u upotrebi	73.000	40.267	71.028	176,39	97,30
2.	Troškovi auto guma TMV	30.000	40.183	28.470	70,85	94,90
3.	Troškovi auto guma PMV	6.000	13.233	5.815	43,94	96,92
514	UKUPNO:	109.000	93.683	105.313	112,41	96,62

Troškovi plata i ostalih primanja zaposlenih ostvareni su u iznosu od **12.629.773 KM** i veći su u odnosu na 2022. godinu za 12,15% ili 1.368.470 KM. Povećanje troškova plata i ostalih primanja zaposlenih nastalo je zbog povećanja naknada za topli obrok sa 5 KM na 8 KM po radnom danu, te povećanje koeficijenta „1“ za sve zaposlene od 1. 9.2023. godine.

U troškove plata i ostalih primanja zaposlenih ulaze: troškovi bruto plata, troškovi naknade za topli obrok, otpremnine u penziju, materijalne pomoći zaposlenim (smrt zaposlenika ili člana uže porodice), troškovi službenih putovanja, troškovi naknada članovima UO, troškovi naknada po osnovu Ugovora o djelu i Ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.

Troškovi plata i ostalih primanja zaposlenih (grupa troškova 52) čine 21,23% poslovnih rashoda JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH.

Tabela: Troškovi bruto plata

R.b.	Troškovi Bruto plata	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Tr. plata direktnog rada	7.345.000	6.478.164	7.225.267	111,53	98,37
2.	Porez na plate	90.000	181.146	84.169	46,46	93,52
3.	Doprinosi na plate	3.500.000	3.123.267	3.406.426	109,07	97,33
4.	Doprinosi na osnovicu zaposlenih	375.908	333.566	374.341	112,22	99,58
520	UKUPNO:	11.310.908	10.116.143	11.090.203	109,63	98,05

Tabela: Troškovi službenih putovanja

R.b.	Troškovi Bruto plata	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Dnevnice sl.putovanja u zemlji	1.500	2.000	3.000	150,00	200,00
2.	Tr. smještaja na sl. putovanju u zemlji	1.300	1.242	2.262	182,13	174,00
3.	Dnevnice sl. putovanja u inostranstvu	2.800	3.350	5.756	171,82	205,57
4.	Tr. smještaja na sl. putovanj u inostranstvu	3.400	4.694	11.214	238,90	329,82
5.	Ost. tr.sl.putovanja	500	873	608	69,64	121,60
523	UKUPNO:	9.500	12.159	22.840	187,84	240,42

Tabela: Troškovi ostalih primanja zaposlenih

R.b.	Troškovi ostalih primanja zaposlenih	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Naknade ta TO	907.368	511.392	759.844	148,58	83,74
2.	Naknade za otpremnine u penziju	70.000	49.160	80.239	163,22	114,63
3.	Materijalna pomoć za slučaj smrti	45.000	50.073	43.075	86,02	95,72
4.	Ostale naknade (8. Mart. paketići, poklon penzionerima i sl.)	15.000	16.908	15.215	89,99	101,43
5.	Izdaci za ostale troškove zaposlenim*	0	0	134.000	-	-
524	UKUPNO:	1.037.368	627.533	1.032.373	164,51	99,52

*Isplata jednokratne novčane pomoći zaposlenim (335x400 KM)

Tabela: Troškovi naknade članovima UO

R.b.	Troškovi naknada UO	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Naknade članovima UO	75.000	66.645	72.880	109,36	97,17
527	UKUPNO:	75.000	66.645	72.880	109,36	97,17

Tabela: Troškovi naknade po osnovu Ugovora

R.b.	Troškovi naknada po osnovu Ugovora	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi naknada po osnovu Ugovora o djelu	15.000	55.741	15.650	28,08	104,33
2.	Troškovi naknade po osnovu Ugovora o PPP	385.000	383.082	395.827	103,33	102,81
529	UKUPNO:	400.000	438.823	411.477	93,77	102,87

Troškovi proizvodnih usluga ostvareni su u iznosu od **1.282.556 KM** i veći su za 24,32% u odnosu na 2022. godinu. U odnosu na prošlu godinu povećani su troškovi održavanja, troškovi zakupa i iznajmljivanja opreme i mehanizacije, troškovi reklame i oglašavanja, te ostali troškovi u kojima su najznačajnije stavke troškovi održavanja higijene 112.844 KM i troškovi obezbjeđenja i pratinje novca 114.844 KM. U nastavku je prikazana analitika značajnijih iznosa troškova proizvodnih usluga

Tabela: Troškovi izrade i dorade učinaka

R.b.	Troškovi izrade i dorade učinaka	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi analize vode	40.000	27.680	44.940	162,36	112,35
2.	Troškovi saniranja i održavanja komunalne infrastrukture	30.000	143.909	125.563	87,25	418,54
3.	Troškovi saniranja terena pri intervencijama i prateće usluge	40.000	40.603	42.245	104,04	105,61
530	UKUPNO:	110.000	212.192	212.748	100,26	193,41

Tabela: Troškovi prevoza- transportne usluge

R.b.	Troškovi prevoza	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi prevoza	20.000	0	1.001	-	5,01
531	UKUPNO:	20.000	0	1.001	-	5,01

Tabela: Troškovi održavanja

R.b.	Troškovi održavanja	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Tr. tekućeg održ. i adaptacija objekata	100.000	55.101	4.660	8,46	4,66
2.	Tr. održavanja sistema grejanja i hlađenja	50.000	4.779	2.480	51,89	4,96
3.	Tr. održavanja vozila i radnih mašina	630.000	396.654	539.078	135,91	85,57
4.	Održavanje javnih česmi	100.000	0	0	0	0
5.	Održavanje aplikativnih softvera	60.000	17.707	85.976	485,55	143,29
6.	Održavanje sistema tehničke zaštite	11.200	9.031	15.088	167,07	134,71

7.	Tr. baždarenja mjernih instrumenata	100.000	0	0	0	0
8.	Održavanje objekata komunalne infrastrukture TS, Fabrika Vode, pumpna postrojenja	180.000	161.778	69.406	42,90	38,56
9.	Ostala održavanja	5.134	2.640	2.116	80,15	41,22
532	UKUPNO:	1.236.334	647.690	718.804	110,98	58,14

Tabela: Troškovi zakupa

R.b.	Troškovi zakupa	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi zakupa rezervoara za vodu	10.000	2.806	3.673	130,90	36,73
2.	Troškovi zakupa opreme i mehanizacije	200.000	3.337	51.799	1.552,26	25,90
3.	Troškovi zakupa prostora	5.000	0	0	0	0
533	UKUPNO:	215.000	6.143	55.472	903,01	25,80

Tabela: Troškovi promocije, reklame i oglašavanja

R.b.	Troškovi promocije, reklame i oglašavanja	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi oglašavanja i reklama po koproducentskim ugovorima	42.000	25.200	34.750	137,90	82,74
2.	Troškovi reklamnog materijala sa logom preduzeća	13.000	4.897	6.825	139,7	52,50
535	UKUPNO:	55.000	30.097	41.575	138,14	75,59

Tabela: Troškovi ostalih proizvodnih usluga

R.b.	Troškovi ostalih proizvodnih usluga	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Tr. obezbj. prostora za gotovinsku naplatu i transport novca	115.000	89.666	114.844	128,08	99,86
2.	Tr. parking karti	5.000	2.520	2.400	95,24	48,00
3.	Tr. ispitivanja el.izol.opreme	10.000	550	3.220	585,45	32,20
4.	Tr.usl. isp.podzemnih kablova	20.000	1.600	2.200	137,50	11,00
5.	Tr. isp.mjernih instrumenata	25.000	0	0	0	0,00
6.	Tr.isp.uslova radne sredine	5.000	3.023	2.100	69,47	42,00
7.	Tr.usluga periodičnog pregleda sr.rada	5.000	3.671	1.237	33,70	24,74
8.	Tr.ispitivanja inst.niskog napona	5.000	2.210	2.396	108,42	47,92
9.	Tr. mjerenja koncentracije plinova u tijelu deponije	5.000	1.450	1.850	127,59	37,00
10.	Tr. održavanja higijene	65.000	20.883	112.845	540,36	173,61
11.	Tr. usluga štampe računa	25.000	8.660	8.628	99,63	34,51
12.	Ostali troškovi (ezaloniiranje i	9.610	1.305	1.236	94,71	12,86

	kontr. vatrogasne i hidr.opreme					
539	UKUPNO:	294.610	135.538	252.956	186,63	85,86

Troškovi amortizacije ostvareni su u iznosu od **1.564.872 KM** i manji su u odnosu na prethodnu godinu za 185.372 KM ili 10,59%, a što pokazuje da je dio planiranih stalnih sredstava nije nabavljen. Pokrenuta je procedura nabavke više specijalnih vozila i mehanizacije, ali zbog specifičnih nadogradnji, isporuka istih traje i do godinu dana.

Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine obračunata je primjenom stopa amortizacije utvrđenih Računovodstvenim politikama preduzeća, a u skladu sa Zakonom o porezu na dobit preduzeća.

Tabela: Troškovi amortizacije

R.b.	Troškovi amortizacije	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi amortizacije	1.894.000	1.750.244	1.564.872	89,41	82,62
540	UKUPNO:	1.894.000	1.750.244	1.564.872	89,41	82,62

Nematerijalni troškovi su ostvareni u iznosu od **658.624 KM** i veći su u odnosu na 2022. godinu za 31,47%. U nematerijalne troškove ulaze: troškovi neproizvodnih usluga (troškovi stručnog usavršavanja, obuke za rukovanje radnim mašinama i uređajima, usluge certifikacijskog audita, troškovi advokatskih usluga, usluge notara i sudskih vještaka, zdravstvenih usluga – sistematski pregledi i sl), troškovi reprezentacije (reprezentacija u poslovnim prostorijama i ugostiteljskim objektima), troškovi premije osiguranja (premije za osiguranje radnika od posledica nesrećnog slučaja, osiguranje putničkih i teretnih vozila), bankarske usluge (troškovi platnog prometa i troškovi bankarskih garancija), telefonske usluge (troškovi fiksne i mobilne telefonije, te ostale poštanske i telekomunikacione usluge), troškovi poreza (porez na imovinu, naknada za šume, registracije vozila, regulatornih naknada za DERK), članarine privrednim komorama i ostali nematerijalni troškovi (troškovi oglašavanja u službenom glasniku, administrativne i sudske takse, takse na presude osnovnog suda i sl.).

Tabela: Troškovi neproizvodnih usluga

R.b.	Troškovi neproizvodnih usluga	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi usluga eksterne revizije	36.000	0	33.300	0	92,50
2.	Troškovi usluga nadzornog i certifikacijskog audita	11.450	12.950	10.775	83,20	94,10
3.	Troškovi stručnog usavršavanja i obrazovanja	20.000	4.660	9.357	200,79	46,79
4.	Tr. stručne obuke za rukovanje mašinama i uređajima	10.000	0	3.375	0	33,75
5.	Tr.advokatskih usluga	50.000	39.688	41.985	105,79	83,97
6.	Tr. sistematskog pregleda	50.000	682	39.350		78,70
7.	Tr.usluga sudskih vještaka, procjenitelja, notara	6.000	729	984	134,98	16,40
8.	Tr. usluga deratizacije i	2.000	5.209	6.824	131,00	341,20

	dezinfekcije					
9.	Tr.izrade projekata	6.000	7.466	702	9,40	11,70
10.	Tr. ost. neproizvodnih usluga (geodetski i ostali snimci)	2.290	400	5.789	0	252,79
550	UKUPNO:	193.740	71.784	152.441	212,36	78,68

Tabela: Troškovi reprezentacije

R.b.	Troškovi reprezentacije	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi reprezentacije u sopstvenim prostorijama	10.000	2.145	5.876	273,94	58,76
2.	Troškovi reprezentacije- ugostiteljske usluge	18.500	9.598	20.112	209,54	108,71
3.	Ostali troškovi reprezentacije	1.000	45	145	322,22	14,50
551	UKUPNO:	29.500	11.788	26.133	221,69	88,59

Tabela: Troškovi osiguranja

R.b.	Troškovi promocije, reklame i oglašavanja	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi osiguranja vozila	20.000	22.109	23.367	105,69	116,84
2.	Troškovi osiguranja radnika od posledice nezgode na radu	99.403	75.878	91.120	120,09	91,67
552	UKUPNO:	119.403	97.987	114.487	116,84	95,88

Tabela: Troškovi bankarskih usluga

R.b.	Troškovi bankarskih usluga	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi platnog prometa	12.000	10.491	12.884	122,81	107,37
2.	Troškovi bankarskih garancija	50.200	32.910	60.993	185,33	121,50
553	UKUPNO:	62.200	43.401	73.877	170,22	118,77

Tabela: Troškovi telefonskih i poštanskih usluga

R.b.	Troškovi telefonskih i poštanskih usluga	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi telefonskih usluga – fiksna telefonija	15.000	14.541	16.922	116,37	112,81
2.	Troškovi telefonskih usluga – mobilna telefonija	25.000	21.198	30.417	143,49	121,67
3.	Troškovi usluga ADSL, free phone; iznajmljenih lija; net flete; web hostinga	15.000	18.066	13.788	76,32	91,92
4.	Ostale poštanske i telekomunikacione usluge	5.000	4.625	6.689	144,63	133,78
554	UKUPNO:	60.000	58.430	67.816	116,06	113,03

Tabela: Troškovi poreza, naknada i taksi

R.b.	Troškovi poreza, naknada i taksi	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Porez na imovinu	5.000	4.654	4.642	99,74	92,84
2.	Naknada za šume	10.000	14.478	17.334	119,73	173,34
3.	Nakn. za reviziju tehničke dokumentacije	15.000	54	3.390		22,60
4.	Tr.tehničkog pregleda	4.000	0	2.589	0	64,73
5.	Tr. registracije vozila, naknade za kretanje vozila, putarine	40.000	22.617	14.595	65,53	36,49
6.	Naknada za djelatnost distribucije i snabdijevanja el. energijom	100.000	106.000	110.000	103,77	110
7.	Naknade za katastar	1.000	1.403	1.174	83,68	117,40
8.	Naknade za izdavanje licenci	1.000	40	20	50	2,00
9.	Naknade za reviziju projekata	1.000	0	0	0	0
10.	Naknade za korištenje GNSS mreže	1.000	1.000	1.000	100	100
11.	Ostale takse i naknade	2.677	840	650	77,38	24,28
555	UKUPNO:	180.677	151.086	155.394	102,85	86,01

Tabela: Troškovi članarina

R.b.	Troškovi članarina	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi članarina privrednim komorama	1.500	1.260	1.665	132,14	111,00
556	UKUPNO:	1.500	1.260	1.665	132,14	111,00

Tabela: Ostali nematerijalni troškovi

R.b.	Ostali nematerijalni troškovi	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Troškovi oglašavanja u sl. glasniku	12.000	9.140	15.191	166,20	126,59
2.	Troškovi pretplata na časopise i stručne publikacije	3.600	1.082	1.873	173,11	52,03
3.	Troškovi nabavke tablica upozorenja, prve pomoći i ost.usluga	2.400	2.460	2.430	98,78	101,25
4.	Administrativne takse	2.000	2.009	805	40,07	40,25
5.	Sudske takse	70.000	50.344	46.112	91,59	65,87
6.	Takse po presudi	2.000	200	400	200	20,00
554	UKUPNO:	92.000	65.235	66.811	102,42	72,62

Sučeljavanjem poslovnih prihoda i poslovnih rashoda ostvaren je poslovni gubitak u iznosu od 1.258.734 KM.

11.1.3. Finansijski prihodi

U Bilansu uspjeha, finansijski prihodi su iskazani u iznosu od **309.483 KM** i manji su u odnosu na 2022. godinu za 21,19%, a odnose se prihode od obračunatih zateznih kamata za dane kašnjenja po osnovu redovnih potraživanja od pravnih i fizičkih lica za komunalne usluge, kamate po presudama u korist preduzeća, proteste bankarskih garancija i sl.

Smanjenje finansijskih prihoda nastalo iz razloga što nam je u 2022. godini, presudom Apelacionog suda, Brčko distrikt BiH uplatio 200.000 KM na ime zatezne kamate po predmetu za prikupljanje i zbrinjavanje pasa lutilica u periodu od 1.1.2011.- 31.12.2021. godine.

Tabela: Finansijski prihodi

R.b.	Finansijski prihodi	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Prihodi od zateznih kamata po presudama	52.000	207.035	108.090	52,21	207,87
2.	Prihodi od zateznih kamata zbog kašnjenja u plaćanju kom.usluga	168.000	185.652	198.103	106,71	117,92
3.	Prihodi po osnovu protesta bankarskih garancija	0	00	2.550	0	0
4.	Ostali finansijski prihodi	0	0	740	0	0
661	UKUPNO:	220.000	392.687	309.483	78,81	140,67

11.1.4. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi su u izvještajnom periodu ostvareni u iznosu od **71.241 KM** i odnose se na kamate za revolving kredite u iznosu od 14.295 KM, kamate po dugoročnom kreditu 17.691 KM; kamate po kašnjenju u plaćanju 124 KM, rashodi od zateznih kamata po sudskim presudama 38.564 KM, zatezne kamate za naknadu poreza 567 KM. Finansijski rashodi su u izvještajnom periodu veći za 253,71% u odnosu na prethodnu godinu iz razloga što su plaćeni značajniji iznosi zateznih kamata po sudskim presudama i po nalazu inspekcije UIO, te plaćanje kamate po dugoročnom kreditu na povučena sredstva (grace period).

Tabela: Finansijski rashodi

R.b.	Finansijski rashodi	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Kamate po revolving kreditima	35.000	7.133	14.295	200,41	40,84
2.	Kamate po dugoročnom kreditu	25.000	1.994	17.691	887,21	70,76
3.	Kamate po sudskim presudama	50.000	10.613	38.564	363,37	77,13
4.	Kamate po ostalim osnovama	5.000	401	691	172,32	13,81
561	UKUPNO:	115.000	20.141	71.241	353,71	61,95

11.1.5. Ostali prihodi

Ostali prihodi ostvareni su u iznosu od **3.523.018 KM**, a odnose se na prihode od naplaćenih potraživanja od kupaca za koje je izvršen indirektni otpis potraživanja u iznosu od 31.834 KM i primitke, koji se odnose na prihode od ukidanja rezervisanja po osnovu primljenih grantova Vlade Brčko distrikta BiH, u iznosu od 1.882.517 KM, Subvenciju za nabavnu cijenu el. energije u iznosu od 1.666.667 KM, te prihode iz ranijih godina u iznosu od 2.000 KM.

Tabela: Ostali prihodi

R.b.	Ostali prihodi	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Prihodi od naplaćenih ind.otpisanih potraživanja	210.000	239.636	31.834	13,28	15,16
2.	Primici (grantovi Vlade BD)	2.214.565	383.560	1.822.517	475,16	82,30
3.	Subvencije za nabavnu cijenu el.energije	0	0	1.666.667	0	0
4.	Prihodi iz ranijih godina	0	0	2.000	0	0
67	UKUPNO:	2.424.565	623.196	3.523.018	565,31	145,31

11.1.6. Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od **2.431.822 KM**, a odnose se na:

- Ostale rashode u koje ulaze: rashodi po osnovu otpisa stalnih sredstava 33.841 KM; rashodi po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja 308.676 KM; rashode po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi u iznosu od 1.554.582 KM (u koje ulaze: rashodi po osnovu pravosnažnih sudskih presuda 35.790 KM, troškovi sudskog postupka po presudi u iznosu od 60.610 KM, novčane kazne po prekršajnom nalogu 7.636 KM, naknada štete po presudi (materijalna i nematerijalna) 119.962 KM, naknada štete po sporazumu 76.108 KM, izdaci za ostale materijalne troškove (sindikalna organizacija) 8.000 KM, naknadno utvrđene ostale rashode 16.991 KM (refundacije bolovanja), grantovi TS+kablovski vod 1.160.863 KM (ugradnja transformatorskog pojačivača MZ B.Polje i nabavka kablovskog voda Brčko1-Brčko 3), rashodi iz ranijih godina u iznosu od 53.050 KM, rashode na osnovu gubitaka vode 50.196 KM),
- Rashode po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine: umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme 171.284 KM (svođenje na fer vrijednost spalionice animalnog otpada i pumpi), te umanjenje vrijednosti zaliha materijala i robe 289.342 KM.
- Porezne rashode perioda u iznosu od 38.307 KM

Tabela: Ostali rashodi i gubici

R.b.	Ostali nematerijalni troškovi	Planirano za 2023.	Ostvareno u 2022.	Ostvareno u 2023	Index	Index
	1	2	3	4	4/3	4/4
1.	Otpis stalnih sredstava	0	0	33.841	0	0
2.	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja	0	0	308.676	0	0
3.	Rashodi po osnovu pravosn.sudskih presuda	30.000	307.445	35.790	11,64	119,30
4.	Troškovi sudskog postupka po presudama	20.000	90.034	60.610	67,32	303,05

5.	Troškovi šteta (materijalne i nematerijalne)	150.000	106.411	196.764	192,09	136,27
6.	Grantovi	150.000	765	1.160.863	0	773,91
7.	Ostali rashodi	5.000	566.189	136.345	22,73	
8.	Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine	0	0	171.284	0	0
9.	Rashodi po umanjenju vrijednosti zaliha materijala i robe	0	0	289.342	0	0
10.	Porezni rashodi perioda	0	0	38.307	0	0
57	UKUPNO:	355.000	1.070.844	2.431.822	227,09	685,02

Napomena: tokom 2023. godine došlo je do realizacije značajnijeg iznosa sredstava kapitalnih donacija koje se odnose na:

- izgradnju 35 kablovskog voda ČTS 35/10 u iznosu od 760.500 KM;
- izgradnju 10/20 kV kablovskog voda ČTS 35/10 = 152.000 KM;
- kabliranje Brčko 1 – Brčko 3 = 250.000 KM, kao i
- završetak radova na ranije nabavljenim TS BSTS 10/20/04 kV Maoča 8, Rašljani 4 i Buvik 6, čija ukupna vrijednost iznosi 220.000 KM.

Takođe, izvršena je ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 308.686 KM (električna energija = 90.595 KM; voda = 99.458 KM i smeće 118.623 KM), izvršeno je svođenje osnovnih sredstava koja su nabavljena, a nisu stavljena u upotrebu na fer vrijednost = 171.284 KM, a izvršeno je i smanjenje vrijednosti nekurentnih (neupotrebljivih) zaliha sirovina i materijala = 289.342 KM.

Sučeljavanjem ukupnih prihoda i rashoda i gubitaka, Preduzeće je period 1.1.-31.12.2023. godine iskazalo dobit perioda u iznosu od 70.704 KM.

UPOREDNI PREGLED PLANIRANIH I OSTVARENIH PRIHODA I RASHODA

R.b.	PRIHODI	PLANIRANO 01.01 - 31.12.2023.	OSTVARENO 01.01 - 31.12.2022.	OSTVARENO 01.01 - 31.12.2023.	%	%
	1	2	3	4	4/3	4/2
1.	Prihodi od prodaje učinaka	61.463.930	48.483.804	58.170.957	119,98	94,64
2.	Finansijski prihodi	220.000	392.687	309.483	78,81	140,67
3.	Ostali poslovni prihodi	47.000	15.875	65.141	410,34	135,60
4.	Prihodi na osnovu naplate indirektno otpisanih potraživanja	210.000	239.636	31.834	13,28	15,16
5.	Primitci (Grant vlade) i ostali nepomenuti prihodi	2.214.565	383.560	3.491.184	910,21	157,65
	UKUPNO PRIHODI	64.155.495	49.515.562	62.068.599	125,35	96,75
	TROŠKOVI	01.01 - 31.12.2023.	01.01 - 31.12.2022.	01.01 - 31.12.2023.		
1.	Nabavna vrijednost robe robe - el. energija	42.034.340	30.923.067	40.332.005	130,43	95,95
50	Nabavna vrijednost prodane robe	42.034.340	30.923.067	40.332.005	130,43	95,95
2.	Troškovi utrošenog/potrošnog materijala	2.227.000	1.071.141	1.436.254	134,09	64,49
3.	Utrošena energija i gorivo	1.551.000	1.344.740	1.410.083	104,86	90,91

4.	Utrošeni rezervni dijelovi	126.000	62.495	75.352	120,57	59,80
5.	Otpis sitnog inventara i auto guma	109.000	93.683	105.313	112,41	96,62
51	Materijalni troškovi	4.013.000	2.572.059	3.027.002	117,69	75,43
6.	Bruto plate	11.310.908	10.116.143	11.090.203	109,63	98,05
7.	Troškovi službenih putovanja zaposlenih	9.500	12.159	22.840	187,84	240,42
8.	Troškovi ostalih primanja zaposlenih	1.037.368	627.533	1.032.373	164,51	99,52
9.	Naknade članovima UO	75.000	66.645	72.880	109,36	97,17
10.	Naknade po osnovu Ugovora o djelu	400.000	438.823	411.477	93,77	102,87
52	Troškovi plata i ostalih primanja zaposlenih	12.832.776	11.261.303	12.629.773	112,15	98,42
11.	Troškovi usluga izrade i dorade učinaka	110.000	212.192	212.748	100,26	193,41
12.	Troškovi transportnih usluga	20.000	0	1.001	/	5,01
13.	Troškovi usluga održavanja	1.236.334	647.690	718.804	110,98	58,14
14.	Troškovi zakupa i iznajmljivanja	215.000	6.143	55.472	903,01	25,80
15.	Troškovi reklame i sponzorstva	55.000	30.097	41.575	138,14	75,59
16.	Troškovi ostalih usluga	294.610	135.538	252.956	186,63	85,86
53	Troškovi proizvodnih usluga	1.930.944	1.031.660	1.282.556	124,32	66,42
17.	Troškovi amortizacije	1.894.000	1.750.244	1.564.872	89,41	82,62
54	Amortizacija i troškovi rezervisanja	1.894.000	1.750.244	1.564.872	89,41	82,62
18.	Troškovi neproizvodnih usluga	193.740	71.784	152.441	212,36	78,68
19.	Troškovi reprezentacije	29.500	11.788	26.133	221,69	88,59
20.	Troškovi premija osiguranja	119.403	97.987	114.487	116,84	95,88
21.	Troškovi bankarskih usluga	62.200	43.401	73.877	170,22	118,77
22.	Troškovi poštanskih i telekomunikacionih usluga	60.000	58.430	67.816	116,06	113,03
23.	Troškovi poreza, naknada i taksi	180.677	151.086	155.394	102,85	86,01
24.	Troškovi članarina	1.500	1.260	1.665	132,14	111,00
25.	Ostali nematerijalni troškovi	92.000	65.235	66.811	102,42	72,62
55	Nematerijalni troškovi	739.020	500.971	658.624	131,47	89,12
26.	Finansijski rashodi	115.000	20.141	71.241	353,71	61,95
56	Finansijski rashodi	115.000	20.141	71.241	353,71	61,95
27.	Ostali rashodi	355.000	1.070.844	2.431.822	227,09	685,02
57	Ostali rashodi i gubitci	355.000	1.070.844	2.431.822	227,09	685,02
	UKUPNO TROŠKOVI	63.914.080	49.130.289	61.997.895	126,19	97,00
	FINANSIJSKI REZULTAT	241.415	385.273	70.704	18,35	29,29

11.2. Bilans stanja

Bilans stanja predstavlja trenutnu sliku imovinske situacije preduzeća, odnosno veličinu i strukturu sredstava i izvora sredstava na osnovu kojih se može vidjeti materijalni odnosno finansijski položaj preduzeća.

	2021.	2022.	2023.
AKTIVA			
Stalna sredstva	9.296.515	9.426.247	9.641.326
Nematerijalna sredstva	669.698	459.853	366.663
Nekretnine, postrojenja i oprema	8.626.817	8.966.394	9.274.663
Obrtna sredstva	15.763.104	16.536.580	17.192.607
Zalihe	2.194.459	2.778.536	2.441.778
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.929.577	3.098.032	3.388.201
Kratkoročna potraživanja	11.598.190	10.660.012	11.354.344
Aktivna vremenska razgraničenja	40.878	0	8.284
Odložena porezna sredstva	0	0	1.266
Poslovna aktiva	25.059.619	25.962.827	26.835.199
Vanbilansna aktiva	137.937.567	137.937.567	137.937.567
Ukupna aktiva	162.997.186	163.900.394	164.772.766
PASIVA			
Kapital	14.686.141	15.071.414	15.055.385
Osnovni kapital	5.977.268	5.977.268	5.977.268
Rezerve	1.880.315	3.249.310	3.249.310
Neraspoređena dobit	6.828.558	5.844.836	5.828.807
Gubitak do visine kapitala			
Dugoročna rezervisanja	871.268	564.943	151.852
Dugoročne obaveze	-	593.471	1.815.735
Kratkoročne obaveze	7.140.054	7.230.826	8.179.976
Pasivna vremenska razgraničenja	2.362.156	2.502.173	1.632.251
Poslovna pasiva	25.059.619	25.962.827	26.835.199
Vanbilansna pasiva	137.937.567	137.937.567	137.937.567
Ukupna pasiva	162.997.186	163.900.394	164.772.766

11.2.1. Stalna sredstva i dugoročni plasmani

U Bilansu stanja na dan 31.12.2023. godine, stalna sredstva su iskazana u neto iznosu od 9.641.326 KM, od čega se 366.663 KM odnosi na nematerijalna stalna sredstva (licence i patente), dok se 9.269.960 KM odnosi na nekretnine postrojenja i opremu, te 4.703 KM na ostala (specifična) stalna materijalna sredstva.

Iznos stalnih sredstva je veći za 2,28% u odnosu na prošlu godinu, jer je ulagano u materijalnu i nematerijalnu imovinu preduzeća, a najznačajnija ulaganje odnose se na:

- Licence	21.365 KM
- Potopne fekalne pumpe	14.195 KM
- Kabliranje TS Gorice	59.966 KM
- Zemljište	8.231 KM
- Portirnica RJ Elektrodistribucija	48.025 KM
- TS 10/04 kV	75.000 KM
- TS Priključna vozila	255.331 KM
- Kućice za pse	29.100 KM
- Računari.....	32.475 KM
- Vatrodojavni sistem	24.000 KM
- AMM sistem za daljinsko očitavanje	498.600 KM
- Regulacioni autotransformator	29.999 KM
- Sistem za kontrolu pristupa	11.500 KM
- Kontejneri	41.559 KM
- Kamion	312.820 KM
- Specijalna vozila	639.850 KM

11.2.2. Tekuća sredstva

Vrijednost tekućih sredstava iskazana je u iznosu od 17.192.607 KM, a odnose se na:

a) Zalihe materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara u iznosu od...	2.441.778 KM
b) Gotovinu i gotovinske ekvivalente u iznosu od	3.388.201 KM
c) Kratkoročna potraživanja	11.354.344 KM
d) Aktivna vremenska razgraničenja	8.284 KM

Zalihe materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara na dan 31.12.2023. godine iskazane su u iznosu od 2.441.778 KM, a odnose se na:

a) Sirovine i materijal u skladištu	2.301.804 KM
b) Sitan inventar na zalihi	139.974 KM

Napomena: Popisom zaliha materijala i rezervnih dijelova izvršen je otpis nekurentnih (neupotrebljivih) zaliha u iznosu od 289.341,78 KM

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 3.388.201 KM i odnose se na stanje novčanih sredstava na transakcionim računima u bankama i gotovinu u blagajni.

U Bilansu stanja ukupna **kratkoročna potraživanja** iskazana su u iznosu od 11.354.344 KM, a njihova struktura data je u sledećem pregledu:

a) Potraživanja od kupaca u zemlji	11.193.854 KM
b) Potraživanja za više uplaćene poreze	57.361 KM
c) Potraživanja od fondova za bolovanja	103.129 KM

Kratkoročna potraživanja od kupaca -

Struktura potraživanja od kupaca data je u tabeli ispod:

	Redovna potraživanja	Sporna potraživanja	Ispravka vrijednosti	Neto vrijednost
Isporuka el. energije	6.583.194,08	1.479.880,10	956.254,28	7.106.819,90
Isporuka vode	695.885,35	763.968,82	-255.923,93	1.715.778,10
Usluge odvoza smeća	1.056.577,94	537.020,55	10.111,39	1.583.487,10
Ostale usluge preduzeća	787.768,78	0	0	787.768,78
	9.123.426,15	2.780.869,47	710.441,74	11.193.853,88

Ukupna bruto potraživanja od kupaca na dan 31.12.2023. godine iznose 11.904.295,62 KM. Ispravka vrijednosti potraživanja iznosi 710.441,74 KM i čini 5,97% ukupne bruto vrijednosti potraživanja od kupaca. Neto vrijednost potraživanja iznosi 11.193.853,88 KM i veća je za 13,99% ili 1.373.527 KM u odnosu na prethodnu godinu.

Napomena: Potraživanja za zatezne kamate uvrštena su u redovna potraživanja.

Tokom 2023. godine naplaćeno je 97,78% fakturisane realizacije (98,20% el. energija; 95,40% voda i 93,50% odvoz smeća), ali treba napomenuti da je, zahvaljujući aktivnostima na naplati potraživanja i donaciji od strane Brčko distrikta BiH, naplaćeno i 1.090.000 KM potraživanja iz ranijeg perioda. Iznos spornih potraživanja je u cijelosti utužen, a Preduzeće redovno obračunava zakonsku zateznu kamatu kupcima za sva potraživanja kojima je istekao period dospeljeća naznačen na računu.

Potraživanja za više uplaćene poreze iznosi 57.361 KM, a odnosi se na:

- a) Potraživanja za više uplaćene poreze Ugovor o djelu 8.934 KM
- b) Potraživanja za akontacije poreza na dobit 48.427 KM.

Potraživanja od fondova za bolovanje iskazana su u iznosu od 103.129 KM, a odnose se na potraživanja po osnovu porodijskog bolovanja i bolovanja preko 42 dana.

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 8.234 KM, a odnose se na unaprijed plaćene premije osiguranja.

11.2.3. Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva iskazana su u iznosu od 1.266 KM, a odnose se na poreske obaveze za račune pristigle nakon obračunskog perioda za mjesec 12/23.

11.2.4. Kapital

Na dan bilansiranja, na poziciji kapitala iskazan je iznos od 15.055.385 KM, od čega se na državni kapital odnosi 5.977.268 KM (u julu mjesecu 2021. godine je izvršen upis kapitala u iznosu od 5.975.268 KM, koji se vodio na dugoročnim obavezama – obaveze prema osnivaču koje se mogu konvertovati u kapital), na zakonske rezerve 3.249.310 KM, na neraspoređenu dobit iz ranijih godina 5.758.103 KM, te na neraspoređenu dobit izvještajne godine 70.704 KM.

11.2.5. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 151.852 KM, a odnose se na rezervisanja za započete sudske postupke koji su pokrenuti protiv Preduzeća.

11.2.6. Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze su iskazane u iznosu od 1.815.735 KM, a odnose se na obaveze koje se mogu konvertovati u kapital (kamion tegljač sa prikolicama, koji je nabavila Vlada Brčko distrikta BiH, a koji služi za odvoz smeća na regionalnu deponiju u Zvorniku) u iznosu od 593.471 KM, te obavezu po dugoročnom kreditu u iznosu od 1.222.264 KM.

11.2.7. Kratkoročne obaveze

Na poziciji kratkoročnih obaveza u Bilansu stanja iskazan je iznos od 8.179.976 KM, koji se odnosi na sledeće obaveze:

- Obaveze za pogrešne uplate 14 KM
- Obaveze iz poslovanja.....6.901.603 KM
- Obaveze po osnovu plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih1.167.305 KM
- Druge obaveze..... 9.698 KM
- Obaveze za PDV 88.941 KM
- Obaveze za ostale poreze i dadžbine 12.415 KM

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 6.901.603 KM, a odnose se na:

- Primljene avanse..... 718.270 KM
- Obaveze prema dobavljačima 6.183.333 KM

Od navedenog iznosa obaveza prema dobavljačima, na obaveze prema Elektroprivredi Republike Srpske – dobavljaču za isporučenu električnu energiju odnosi se 5.237.421 KM, odnosno faktura za mesec 12/23, koja dopijeva za plaćanje 20.01.2024. godine, a ostatak od 945.912 KM se odnosi na obaveze prema ostalim dobavljačima u zemlji i inostranstvu, koje nisu dospjele za plaćanje. Iz navedenog se može zaključiti da Preduzeće na vrijeme izmiruje sve dospjele obaveze kako prema dobavljačima, tako i prema zaposlenim, državi i ostalim zainteresovanim stranama.

Obaveze po osnovu plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih iskazane su u iznosu od 1.167.305 KM, a odnose se na obaveze na platu za mesec 12/2023, čija struktura je data u nastavku:

- Obaveze po osnovu plata i naknada..... 757.682 KM
- Obaveze po osnovu poreza na plate i naknade..... 11.333 KM
- Obaveze za doprinose po osnovu plata i naknada ... 369.089 KM
- Obaveze po osnovu bolovanja..... 29.201 KM

Druge obaveze iskazane su u iznosu od 9.698 KM, a odnose se na obaveze za naknade članovima Upravnog odbora Preduzeća u iznosu od 5.466 KM, obaveze za poreze na naknade UO u iznosu od 607 KM i obaveze za poreze po osnovu Ugovori o privremenim i povremenim poslovima u iznosu od 3.625 KM.

Obaveze za uplatu PDV za obračunski period iskazane su u iznosu od 88.941 KM.

Obaveze za naknade za šume iskazane su u iznosu od 12.415 KM.

11.2.8. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu u 1.632.251 KM, a odnose se na obračunate ostale troškove tekućeg perioda u iznosu od 10.072 KM i odložene prihode (donacija Vlade Brčko distrikta BiH namijenjena za nabavku opreme i izgradnju trafo stanica, te izgradnju i rekonstrukciju vodovodne, kanalizacione i elektro mreže) u iznosu od 1.622.179 KM. Krajem 2022.i tokom 2023. godine godine, izdvojena su značajna sredstva kapitalnih donacija JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH, koja su namijenjena za rekonstrukciju i izgradnju vodovodne, kanalizacione, elektro mreže i javne rasvjete.

11.3. Izvještaj o novčanim tokovima

	2021.	2022.	2023.
I GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	53.696.944	56.784.092	68.381.197
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	52.342.039	54.959.231	69.313.292
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.354.905	1.824.861	-
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti			932.095
II GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	92.220	100.162	-
Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	-	-
Neto prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	92.220	100.162	-
Neto odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	-	-
III GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
Priliv gotovine iz finansijske aktivnosti	4.122.357	10.698.695	13.322.264
Odlivi gotovine iz finansijske aktivnosti	5.862.474	11.455.263	12.100.000
Neto odlivi gotovine iz finansijske aktivnosti	1.740.117	756.568	-
Neto prilivi gotovine iz finansijske aktivnosti	-	-	1.222.264
UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	57.911.521	67.582.949	81.703.461
UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	58.204.513	66.414.494	81.413.292
NETO PRILIVI GOTOVINE	-	1.168.455	290.169
NETO ODLIVI GOTOVINE	292.992	-	-
GOTOVINA NA POČETKU IZVJ.PERIODA	2.222.569	1.929.577	3.098.032
GOTOVINA NA KRAJU IZVJ.PERIODA	1.929.577	3.098.032	3.388.201

U prethodnoj tabeli su prikazane informacije o izvorima i upotrebi gotovine tokom tri poslednje godine.

11.3.1. Upravljanje finansijskim rizicima

Preduzeće je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku

Upravljanje rizicima u Preduzeću je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Preduzeća u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

Tržišni rizik:

a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Preduzeće je izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističu iz poslovanja valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti sa valutnom klauzulom. U mjeri u kojoj je to moguće, Preduzeće minimizira rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije. Konvertibilna marka je fiksno vezana za EUR od svog uvođenja kao valute od 2002. godine, te smatramo da Preduzeće nema veliku izloženost riziku od promjene kursa EUR.

b) Rizik od promjene kamatnih stopa

Preduzeće je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Preduzeće je izloženo riziku promjene kamatnih stopa u mjeri u kojoj kamatonosna sredstva i kamatonosne obaveze dopijevaju za naplatu u različito vrijeme i različitim iznosima.

Napomena: Pozajmljena kreditna sredstva ugovorena su sa fiksnom kamatnom stopom, te je rizik od promjene kamatnih stopa sveden na minimum.

Rizik likvidnosti je rizik da Preduzeće neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj cijeni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Preduzeće upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospelja. Preduzeće neprekidno procjenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promjena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje postavljenih ciljeva, a u skladu sa poslovnom strategijom preduzeća.

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na menadžmentu preduzeća, koji je izgradio odgovarajući okvir za upravljanje rizikom u skladu sa potrebama preduzeća. Preduzeće upravlja navedenim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, kreditima od strane banaka, kao i ostalim izvorima finansiranja, konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i upoređuje profile dospelja finansijske imovine i obaveza.

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Preduzeća ukoliko kupac ili druga ugovorna strana finansijskog instrumenta ne ispuní svoju ugovornu obavezu. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Preduzeća po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza. Obezbjedenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mjera i aktivnosti na nivou preduzeća, a koje su definisane u Pravilniku o naplati potraživanja (opomene, isključenja, reprogramiranje duga, kompenzacija/cesija sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i sl.).

11.3.2. Izabrani finansijski podaci

	2021.	2022.	2023.
Izabrani podaci iz bilansa uspjeha			
Poslovni prihodi	46.148.904	48.499.679	58.236.098
Prihodi od prodaje	46.133.539	48.483.804	58.170.957
Poslovni rashodi	44.922.452	48.039.304	59.494.832
EBIT	1.269.237	464.641	-1.252.634
EBIT marža	2,75%	0,96%	-2,15%
EBITDA	2.834.584	2.214.885	312.238
EBITDA marža	6,14%	4,57%	0,54%
Neto dobit	1.368.995	385.273	70.704
Neto profitna marža	2,97%	0,79%	0,12%
Izabrani podaci iz bilansa stanja			
Gotovina i kratkoročni finansijski plasmani	1.929.577	3.098.032	3.388.201
Nekretnine, postrojenja i oprema	8.626.817	8.966.394	9.274.663
Poslovna aktiva	25.059.619	25.962.827	26.835.199
Finansijske obaveze	756.567	0,00	1.222.278
Ukupan kapital	14.686.141	15.071.414	15.055.385
Ostali ključni finansijski podaci			
Rentabilnost kapitala (ROE)	0,12	0,03	0,00
Rentabilnost imovine (ROA)	0,05	0,02	0,00
Rentabilnost investiranog kapitala (ROIC)	6,03	1,64	0,28
Koeficijent finansijske stabilnosti	0,60	0,58	0,57
Finansijske obaveze/kapital	0,05	-	0,08

11.3.3. Finansijski pokazatelji

Osnovno ekonomsko pravilo u poslovanju je: Poslovati profitabilno i ostati platno sposoban!

	2021.	2022.	2023.
Pokazatelji profitabilnosti			
EBITDA marža	6,14%	4,57%	0,54%
Marža poslovne (bruto) dobiti	2,66%	0,95%	-
Marža neto dobiti	2,97%	0,79%	0,12%
Rentabilnost kapitala (ROE)	0,12	0,03	0,00
Rentabilnost ukupne imovine (ROA)	0,05	0,02	0,00
Rentabilnost investiranog kapitala (ROIC)	6,03	1,64	0,28
Pokazatelji aktivnosti			
Koeficijent obrta ukupne imovine	1,89	1,91	2,31
Koeficijent obrta kratkoročne imovine	3,00	2,99	3,61
Broj dana naplate od kupaca	86	77	66
Broj dana plaćanja dobavljačima	43	47	40
Prihodi od prodaje po zaposlenom (KM)	101.392	106.793	132.508
Troškovi osoblja po zaposlenom (KM)	22.105	24.805	28.769
Prosječan broj zaposlenih	455	454	439
Pokazatelji finansijskog stanja			
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,27	0,43	0,41
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,90	1,90	1,80
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,21	2,29	2,10
Koeficijent finansijske stabilnosti	0,60	0,58	0,57
Kapital/ukupna aktiva	0,59	0,58	0,56
Finansijske obaveze /kapital	0,05	-	0,08
Finansijske obaveze/EBITDA	0,27	-	3,91
Kapital/stalna imovina	1,58	1,60	1,56
Kapital + dugoročne obaveze /stalna imovina	1,67	1,72	1,75
Pokazatelji ekonomičnosti			
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,03	1,01	1,00
Ekonomičnost poslovanja/prodaja	1,03	1,01	0,98
Ekonomičnost finansiranja	4,40	19,50	4,34
Pokazatelji zaduženosti			
Koeficijent zaduženosti	0,41	0,42	0,44
Koeficijent vlastitog finansiranja	0,59	0,58	0,56
Koeficijent finansiranja	0,70	0,72	0,77

Analiza finansijskih izvještaja je najvažniji dio cjelokupne analize poslovanja preduzeća. Analiza omogućava odgovor na pitanje kako je preduzeće poslovalo u prethodnom periodu te kako poboljšati rezultate u narednom periodu. Finansijska analiza predstavlja važan alat koji menadžment

preduzeća koristi prilikom donošenja poslovnih odluka vezanih za upravljanje poslovanjem i razvojem preduzeća.

Racio analiza, u matematičkom smislu, predstavlja operaciju stavljanja u odnos jedne bilansne pozicije prema drugoj kako bi se dobio pokazatelj koji ukazuje na slabosti ili snagu poslovanja preduzeća.

Racio pokazatelji se mogu klasifikovati u sledeće grupe:

- a) Pokazatelji profitabilnosti (rentabilnosti)
- b) Pokazatelji aktivnosti.
- c) Pokazatelji finansijskog stanja,
- d) Pokazatelji ekonomičnosti,
- e) Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji profitabilnosti izražavaju snagu zarade preduzeća, odnosno pokazuju ukupni efekat likvidnosti, upravljanja imovinom i dugom u cilju ostvarivanja profita. Pokazatelji profitabilnosti se mogu svrstati u dvije grupe:

- 1. Pokazatelji koji pokazuju profitabilnost u odnosu prema prodaji
 - a. Bruto marža profita
 - b. Neto marža profita
- 2. Pokazatelji koji pokazuju profitabilnost u odnosu prema ulaganjima
 - a. Rentabilnost imovine
 - b. Rentabilnost kapitala.

U 2023. godini preduzeće je ostvarilo neto dobit u iznosu od 70.704 KM, a samim tim stvorilo uslove za izračunavanje pokazatelja profitabilnosti na osnovu kojih se može ocijeniti bonitet preduzeća.

Marža bruto dobiti izračunava se stavljanjem u odnos bruto dobiti i prihoda od prodaje. Što je marža bruto dobiti veća, preduzeće je uspješnije u ostvarivanju zarade.

Neto marža profita je najprecizniji pokazatelj konačnih učinaka realizovanih poslova i pokazuje koliki postotak prihoda ostaje u vidu dobiti kojom se može raspolagati.

Pokazatelj povrata na ukupnu imovinu (ROA) pokazuje sposobnost preduzeća da korištenjem raspoložive imovine ostvari dobit.

Pokazatelj povrata na ukupni kapital (ROE) pokazuje snagu zarade u odnosu na ulaganja.

Zbog specifičnosti uslova osnivanja JP „Komunalno Brčko“ (sva infrastruktura se ne nalazi u našem vlasništvu, nego u vlasništvu našeg osnivača (nama je data na upravljanje i održavanje)), izračunavanje pokazatelja ROA i ROE ne prikazuje realni prinos na kapital i prinos na imovinu.

Preduzeće ostvari prihode i rashode, a samim tim i iskazanu dobit koristeći imovinu koja se ne nalazi u našem vlasništvu.

Pokazatelji aktivnosti poslovanja mjere koliko efikasno preduzeće upotrebljava svoje resurse, odnosno brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Koeficijenti obrta imovine pokazuje koliko se puta u jednoj godini imovina pretvori u prihode, odnosno odnos između ukupnih prihoda i ukupne kratkoročne imovine. Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko puta godišnje se potraživanja naplate, odnosno pretvore u novac. Pokazatelj dana vezivanja sredstava odražava prosječno vrijeme u danima kada su potraživanja nenaplaćena. Što je veći broj nenaplaćenih dana to je veća mogućnost kašnjenja u naplati potraživanja. Prilikom tumačenja ovog pokazatelja treba uzeti u obzir

uslove koje preduzeće nudi svojim kupcima. Konkretno u našem slučaju je to 25 dana po isteku mjeseca.

Pokazatelji finansijskog stanja - Finansijski položaj preduzeća primarno determiniše njegove mogućnosti finansiranja. Finansijska politika, koju vodi menadžment preduzeća, kreira strategiju i taktiku finansijskog upravljanja na bazi načela i pravila finansiranja, kako bi se sa poslovno – finansijskog aspekta obezbijedili stalnost, rast i razvoj preduzeća. Dobar je onaj finansijski položaj, ako njegova finansijska ravnoteža obezbjeđuje likvidnost na dugi rok, ako je njegova finansijska struktura takva da obezbjeđuje nezavisnost preduzeća u vođenju vlastite poslovne politike i istovremeno pruža sigurnost povjeriocima, te ako preduzeće može obezbijediti finansiranje dijela proširene reprodukcije iz sopstvenih izvora finansiranja.

Pokazatelji likvidnosti imaju za cilj da ukažu na sposobnost preduzeća da izmiruje svoje kratkoročne obaveze uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta. Likvidnost preduzeća isključivo zavisi od priliva i odliva gotovine, dakle od cash flow toka. U konkretnom slučaju možemo primjetiti da su u 2023. godini svi pokazatelji likvidnosti u granicama koje pokazuju da preduzeće na vrijeme izmiruje dospelje obaveze prema povjericima.

- a) Racio trenutne likvidnosti pokazuje sposobnost preduzeća da novčanim sredstvima izmiruje dospelje obaveze, odnosno mora imati finansijsku ravnotežu između raspoloživih novčanih sredstava i dospjelih obaveza. U 2023. godini preduzeće je 1 KM kratkoročnih obaveza pokrivalo sa 0,41 KM novčanih sredstava, što pokazuje da preduzeće nije bilo u stanju da kratkoročne obaveze izmiri samo novčanim sredstvima, odnosno da poređenjem sa standardnim pokazateljom, možemo zaključiti da Preduzeće nema zadovoljavajuću trenutnu likvidnost.
- b) Racio tekuće likvidnosti pokazuje sposobnost preduzeća da kratkoročnom imovinom pokrije dospelje kratkoročne obaveze. U 2023. godini 1 KM kratkoročnih obaveza je bio pokriven sa 2,10 KM novčanih sredstava. U poređenju sa standardnim pokazateljom tekuće likvidnosti (2:1) možemo primjetiti da je preduzeće ostvarilo tekuću likvidnost.
- c) Racio ubrzane likvidnosti pokazuje sposobnost preduzeća da kratkoročnom imovinom umanjenom za zalihe izmiruje dospelje kratkoročne obaveze. U 2023. godini preduzeće je 1KM kratkoročnih obaveza pokrivalo sa 1,80 KM likvidnih sredstava, što u poređenju sa propisanim standardom (>1) pokazuje da je preduzeće ostvarilo ubranu likvidnost.
- d) Koeficijent finansijske stabilnosti u odnosu na prethodnu godinu prikazuje stagnaciju, što predstavlja pozitivnu tendenciju jer pokazuje da je manji dio dugoročne imovine finansiran iz kratkoročnih izvora finansiranja, a što je u skladu sa pravilima finansiranja.

Pretpostavka za održavanje likvidnosti preduzeća je da su dugoročno vezana sredstva jednaka dugoročnim izvorima finansiranja, a kratkoročno vezana sredstva, kratkoročnim izvorima finansiranja. Da bi se likvidnost permanentno održavala, mobilisanje kratkoročno vezanih sredstava mora biti brže od dospeljeća kratkoročnih obaveza. Upotrebom strategije upravljanja gotovinom, potraživanjima od kupaca, zalihama i kratkoročnim zaduživanjem se može postići brže mobilisanje kratkoročno vezanih sredstava, čime se obezbjeđuju novčana sredstva neophodna za izmirenje dospjelih obaveza.

Kaže se da preduzeće ima finansijsku ravnotežu, ako su njegova sredstva po obimu i rokovima vezivanja jednaki obimu i vremenu raspoloživosti izvora finansiranja.

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. U pravilu pokazatelji bi trebali biti veći od 1, odnosno, što veći, to se više prihoda ostvaruje na jedinici rashoda. U našem slučaju, Preduzeće je u 2023. godini na 1KM rashoda ukupnog poslovanja ostvarilo 1,00 KM prihoda i ostvarilo pozitivno poslovanje.

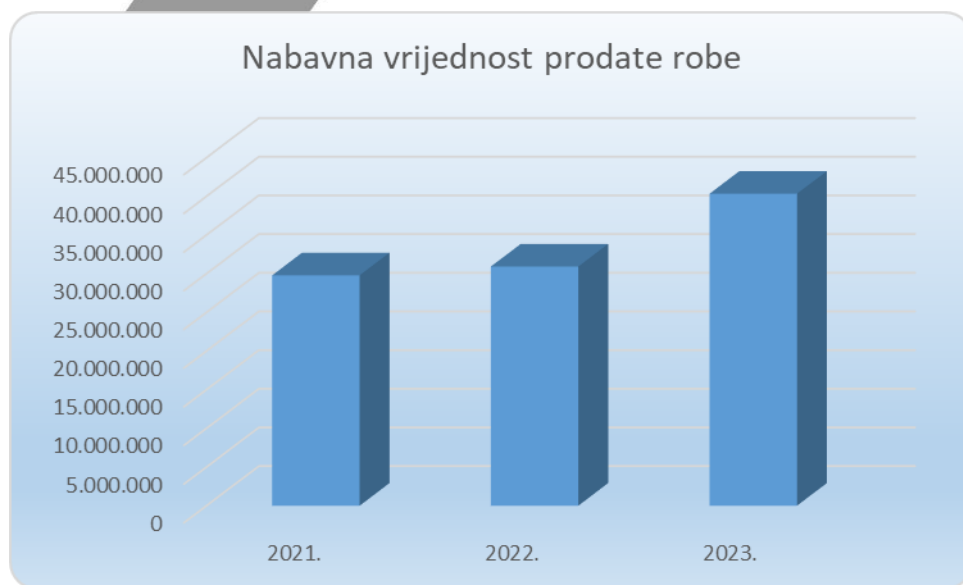
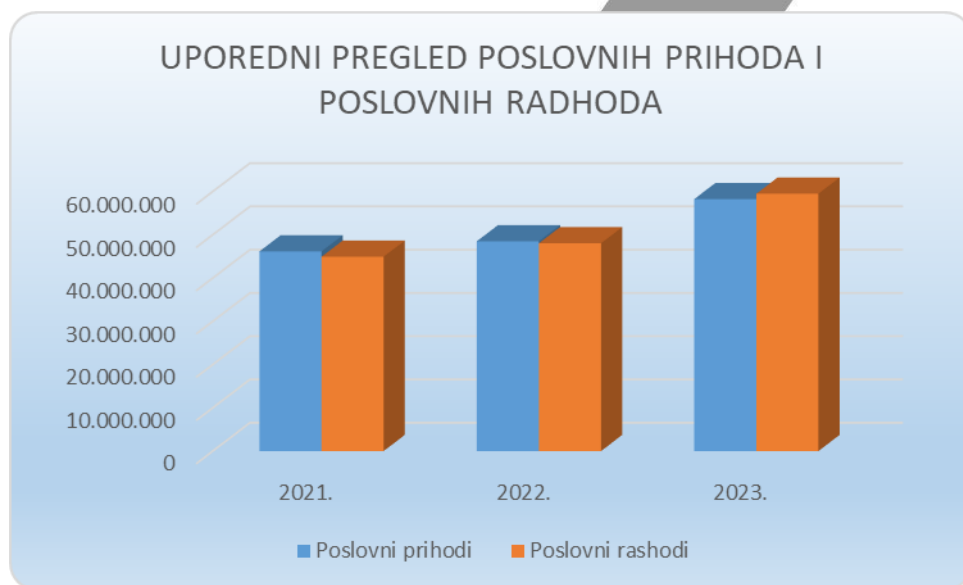
Pokazatelji zaduženosti pokazuju do koje mjere preduzeće koristi zaduživanje kao oblik finansiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Izvori finansiranja sa vlasničkog aspekta dijele se na sopstvene i pozajmljene. Sopstvene izvore čine sopstveni kapital, koji predstavlja garantnu supstancu preduzeća jer štiti povjerioce od gubitka pozajmljenog kapitala i obezbjeđuje sigurnost u naplati potraživanja. Neto sopstveni kapital jednak je razlici između vrijednosti poslovne imovine iskazane u aktivni i ukupnih obaveza iskazanih u pasivi BS.

U našem slučaju primjećujemo da koeficijent vlastitog finansiranja na nivou prošlogodišnjeg i iznosi 0,56%, odnosno da je finansiranje vršeno 0,44% iz tuđih sredstava. Standardom je propisano da pokazatelj vlastitog finansiranja bude veći od 0,50%, odnosno da se preduzeće finansira više od 50% iz vlastitih sredstava, međutim u savremenim uslovima poslovanja odstupa se od definisanog odnosa i sve veći naglasak se pridaje rezultatima koji se postižu ukupnim kapitalom tj. trajnoj snazi prihoda. U tom kontekstu toleriše se veća zaduženost preduzeća i pomijera se odnos vlastitog i tuđeg kapitala prema omjeru 30:70.

11.3.4. Rentabilnost investiranog kapitala

	2021.	2022.	2023.
Investirani kapital po imovini	12.359.148	13.108.675	14.760.092
Stalna imovina	8.626.817	8.966.394	9.274.663
Nematerijalna ulaganja	669.698	459.853	366.663
Neto poslovni obrtni kapital	10.338.314	10.351.979	10.291.004
Kratkoročna posl. imovina	15.763.104	16.536.580	17.192.607
Zalihe	2.194.459	2.778.536	2.441.778
Potraživanja od kupaca	10.773.253	9.820.327	11.193.854
Ostala potraživanja	824.937	839.685	160.490
Gotovina	1.929.577	3.098.032	3.388.201
AVR	40.878	0	8.282
Poslovne obaveze	(5.424.790)	(6.184.601)	(6.901.603)
Obaveze prema dobavljačima	(4.680.197)	(5.440.742)	(6.183.333)
Ostale poslovne obaveze	(744.593)	(743.859)	(718.270)
Investirani kapital po obavezama	22.697.462	23.460.654	25.051.096
Ukupan kapital	14.686.141	15.071.414	15.055.385
Dugoročne obaveze	871.267	1.158.414	1.815.735
Kratkoročne obaveze	7.140.054	7.230.826	8.179.976
Dugoročni finansijski plasmani	(0)	(0)	(0)
Kratkoročni finansijski plasmani	(0)	(0)	(0)
Rentabilnost investiranog kapitala			
Neto dobit	1.368.995	385.273	70.704
Investirani kapital	22.697.462	23.460.654	25.051.096
Rent. investiranog kapitala (ROIC)	6,03%	1,64%	0,28

11.3.5. Grafikoni

12. ZAKLJUČAK :

Poslovanje JP „Komunalno Brčko“ tokom 2023. godine, između ostalog, obilježilo je sljedeće:

- ✓ Preduzeće je u izveštajnom periodu poslovalo pozitivno i ostvarilo neto dobit u iznosu od 70.704 KM
- ✓ Naplata potraživanja za sve usluge ostvarena u procentu od 97,78%
- ✓ 95,51% primljenih zahtjeva i reklamacija riješeno je u definisanim rokovima
- ✓ Potpisano 187 ugovora sa kupcima o otplati duga na rate
- ✓ Svim radnicima povećana plata za jedan koeficijent
- ✓ Nastavljena višegodišnja saradnja sa Pravosudnom komisijom Brčko distrikta BiH na realizaciji programa “Rad za opšte dobro na slobodi”
- ✓ 18 učenika JU Poljoprivredne i medicinske škole obavilo je praksu u JP “Komunalno Brčko”
- ✓ Nove cijene električne energije u primjeni od 1.3.2023. godine
- ✓ Povezane ČTS Brčko I i Brčko III 35 kV kablovskim vodom
- ✓ Instalirana nova trafostanica BSTS 10(20)/0,4 kV 250 kVA „Maoča 8“
- ✓ Vršena redovna i kvalitetna isporuka električne energije
- ✓ Nabavljeno 277.836.036 kWh električne energije, a kupcima isporučeno 249.706.635 kWh električne energije
- ✓ Ostvareni gubici u distribuciji u relativnom iznosu od 10,12 %.
- ✓ Vršeno redovno održavanje elektroenergetskih objekata, kontrola postojećih i priključenja novih potrošača
- ✓ Proizvedeno je 4.308.130 m³ vode u Fabrici vode, a kupcima fakturisano 1.673. 557 m³
- ✓ Prosječno gubici vode u vodovodnom sistemu ostvareni su u iznosu od 61,99 %
- ✓ Obezbijeđen kontinuitet rada Fabrike vode i postrojenja za proizvodnju i distribuciju vode za piće
- ✓ Stvoreni uslovi za realizaciju projekta gradnje glavnog transportnog cjevovoda (potpisan ugovor sa EBRD)
- ✓ U 2023. godini počelo preuzimanje lokalnih vodovoda zainteresovanih MZ
- ✓ Poboljšano vodosnabdijevanje u Šatorovićima čišćenjem cjevovoda od sedre
- ✓ Počela realizacija projekta vodosnabdijevanja Gornje Skakave
- ✓ Nadležno odjeljenje Vlade Brčko distrikta BiH izdalo vodoprivrednu dozvolu za Fabriku vode na period do 31.12.2028. godine.
- ✓ Provedene sve neophodne kontrole kvaliteta vode za piće – rezultati zadovoljavajući
- ✓ Redovno vršeno održavanje kanalizacione mreže,
- ✓ Nabavljena dva velika nova specijalna vozila za prikupljanje i odvoz otpada, te jedno malo specijalno vozilo za pražnjenje kontejnera i odvoz kućnog smeća.
- ✓ Prikupljeno 28.736,00 t komunalnog otpada, 41,41 t animalnog otpada, 260,00 t industrijskog otpada i 125,00 t krupnog otpada
- ✓ Na osnovu rješenja Inspektorata vršeno uklanjanje divljih deponija na teritoriji Brčko distrikta BiH
- ✓ Realizovano održavanje, čišćenje i pranje javnih površina i saobraćajnica u skladu sa planovima investitora – Odjeljenja za javne poslove,
- ✓ Neophodno popunjavanje upražnjenih radnih mjesta u skladu sa traženim znanjima i kompetencijama, kao i stvaranje boljih uslova rada i za već zaposlene i za buduće zaposlenike, s obzirom na evidentan odliv radnika u svim branšama.